

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι — ΓΕΝΙΚΟΙ ΌΡΟΙ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι — ΓΕΝΙΚΟΙ ΌΡΟΙ.....	1
ΜΕΡΟΣ Α — ΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	3
Άρθρο ΙΙ.1 — Ορισμοί.....	3
Άρθρο ΙΙ.2 — Γενικές υποχρεώσεις ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΦΟΡΕΑ	4
Άρθρο ΙΙ.3 — Επικοινωνία μεταξύ των μερών	7
ΙΙ.3.1 Μορφή και μέσα επικοινωνίας	7
ΙΙ.3.2 Ημερομηνία επικοινωνίας/ γνωστοποιήσεων/ ενημερώσεων.....	7
Άρθρο ΙΙ.4 - Ευθύνη ΖΗΜΙΩΝ	8
Άρθρο ΙΙ.5 — Σύγκρουση συμφερόντων	8
Άρθρο ΙΙ.6 — Υποχρέωση εχεμύθειας.....	8
Άρθρο ΙΙ.7 — Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.....	8
ΙΙ.7.1 Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Επιτροπή.....	8
Άρθρο ΙΙ.8 — Προβολή της χρηματοδότησης της Ένωσης	10
ΙΙ.8.1 Ενημέρωση για τη χρηματοδότηση της Ένωσης και χρήση του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης	10
ΙΙ.8.2 Αποποίηση ευθύνης της Επιτροπής	10
Άρθρο ΙΙ.9 — Προϋφιστάμενα δικαιώματα, κυριότητα και χρήση των αποτελεσμάτων (συμπεριλαμβανόμενων των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας)	10
ΙΙ.9.1 Κυριότητα του δικαιούχου επί των αποτελεσμάτων	10
ΙΙ.9.2 Προϋφιστάμενα δικαιώματα.....	11
ΙΙ.9.3 Δικαίωμα χρήσης αποτελεσμάτων και προϋφιστάμενων δικαιωμάτων από την Ένωση	11
Άρθρο ΙΙ.10 — Ανάθεση των απαραίτητων συμβάσεων για την εκτέλεση του Σχεδίου	12
Άρθρο ΙΙ.11 — Υπεργολαβική ανάθεση καθηκόντων που αποτελούν μέρος του Σχεδίου ...	13
Άρθρο ΙΙ.12 — Οικονομική ενίσχυση τρίτων	14
Άρθρο ΙΙ.13 — Τροποποιήσεις της Σύμβασης	14
Άρθρο ΙΙ.14 — Εκχώρηση αξιώσεων πληρωμής σε τρίτους.....	15
Άρθρο ΙΙ.15 — Ανωτέρα βία	15
Άρθρο ΙΙ.16 — Αναστολή εκτέλεσης του Σχεδίου	16
ΙΙ.16.1 Αναστολή εκτέλεσης από τον δικαιούχο.....	16
ΙΙ.16.2 Αναστολή εκτέλεσης από την Επιτροπή.....	16
Άρθρο ΙΙ.17 — Καταγγελία της Σύμβασης	18
ΙΙ.17.1 Καταγγελία της Σύμβασης από το δικαιούχο.....	18
ΙΙ.17.2 Καταγγελία της Σύμβασης από την Επιτροπή	18
ΙΙ.17.3 Συνέπειες της καταγγελίας.....	21
Άρθρο ΙΙ.18 — Εφαρμοστέο δίκαιο, επίλυση διαφορών και εκτελεστές αποφάσεις.....	23
ΜΕΡΟΣ Β — ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	24
Άρθρο ΙΙ.19 — Επιλέξιμες δαπάνες	24
ΙΙ.19.1 Όροι επιλεξιμότητας των δαπανών.....	24
ΙΙ.19.2 Επιλέξιμες άμεσες δαπάνες	24
ΙΙ.19.3 Επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες.....	26
ΙΙ.19.4 Μη επιλέξιμες δαπάνες.....	26
Άρθρο ΙΙ.20 — Αναγνωριστικότητα και επαληθευστικότητα των ΔΗΛΟΥΜΕΝΩΝ ποσών.....	26
ΙΙ.20.1 Δήλωση δαπανών και συνεισφορών.....	26
ΙΙ.20.2 Αρχεία και λοιπά δικαιολογητικά των δαπανών και των εισφορών που δηλώνονται.....	27
ΙΙ.20.3 Όροι καθορισμού της συμμόρφωσης των λογιστικών πρακτικών κόστους ...	28

Άρθρο II.21 — Επιλεξιμότητα δαπανών ΤΩΝ συνδεδεμένων με τον δικαιούχο οντοτήτων ..	29
Άρθρο II.22 — Μεταφορές στο πλαίσιο του προϋπολογισμού	29
Άρθρο II.23 — Μη συμμόρφωση με υποχρεώσεις αναφοράς	30
Άρθρο II.24 — Αναστολή πληρωμών και προθεσμίας ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ	30
II.24.1 Αναστολή καταβολών	30
II.24.2 Αναστολή της προθεσμίας καταβολής	32
Άρθρο II.25 — Υπολογισμός του τελικού ποσού της επιχορήγησης.....	32
II.25.2 Στάδιο 2 — Περιορισμός στο ανώτατο ποσό της επιχορήγησης	34
II.25.3 Στάδιο 3 — Απομείωση βάσει του κανόνα περί μη προσπορισμού κέρδους	34
II.25.4 Στάδιο 4 — Απομείωση λόγω πλημμελούς εκτέλεσης ή αθέτησης άλλων υποχρεώσεων	35
Άρθρο II.26 — Ανάκτηση ποσών	36
II.26.1 Ανάκτηση	36
II.26.2 Διαδικασία ανάκτησης	36
II.26.3 Τόκοι υπερημερίας	37
II.26.4 Τραπεζικά έξοδα	37
Άρθρο II.27 — Απλοί ή λογιστικοί έλεγχοι και αξιολογήσεις	37
II.27.1 Διαχειριστικοί και οικονομικοί έλεγχοι, λογιστικοί έλεγχοι, ενδιάμεσες και τελικές επιθεωρήσεις (αξιολογήσεις)	37
II.27.2 Υποχρέωση διατήρησης εγγράφων	38
II.27.3 Υποχρέωση παροχής πληροφοριών	38
II.27.4 Επιτόπιες επισκέψεις	39
II.27.5 Διαδικασία λογιστικού ελέγχου κατ' αντιπαράθεση	39
II.27.6 Συνέπειες των πορισμάτων των λογιστικών ελέγχων	39
II.27.7 Διόρθωση συστηματικών ή επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων, παρατυπιών, απάτης ή αθέτησης υποχρεώσεων	40
II.27.8 Δικαιώματα της OLAF	42

ΜΕΡΟΣ Α — ΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**ΆΡΘΡΟ II.1 — ΟΡΙΣΜΟΙ**

Για τους σκοπούς της Σύμβασης ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί για τους σκοπούς της Σύμβασης:

«**Σχέδιο**»: το σύνολο δραστηριοτήτων ή το έργο για το οποίο χορηγείται η επιχορήγηση, το οποίο πρόκειται να εκτελεστεί από τους Δικαιούχους όπως περιγράφεται στο Παράρτημα Ι,

«**Παράβαση (Αθέτηση) Υποχρεώσεων**»: Αδυναμία του δικαιούχου να εκπληρώσει μία ή περισσότερες από τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

«**Πληροφορία ή έγγραφο εμπιστευτικού χαρακτήρα**»: κάθε πληροφορία ή έγγραφο (οποιασδήποτε μορφής) που παραλαμβάνει οποιοδήποτε από τα μέρη από το άλλο μέρος ή στην οποία/στο οποίο έχει πρόσβαση οποιοδήποτε από τα μέρη στο πλαίσιο υλοποίησης της Σύμβασης και που έχει χαρακτηριστεί γραπτώς από οποιοδήποτε από τα μέρη ως εμπιστευτικού χαρακτήρα. Δεν περιλαμβάνει στοιχεία που είναι δημοσίως διαθέσιμα,

«**Σύγκρουση συμφερόντων**»: η κατάσταση στην οποία η αμερόληπτη και αντικειμενική υλοποίηση της Σύμβασης από τον δικαιούχο υπονομεύεται από οικογενειακούς ή συναισθηματικούς λόγους, πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, από οικονομικό συμφέρον ή από οποιαδήποτε σύμπτωση συμφερόντων με την Επιτροπή ή οποιονδήποτε άλλον τρίτο που συνδέεται με το αντικείμενο της Σύμβασης,

«**Άμεσες δαπάνες**»: οι συγκεκριμένες δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του Σχεδίου και κατά συνέπεια δύνανται να καταλογιστούν άμεσα σε αυτήν. Δεν δύνανται να περιλαμβάνουν οποιουδήποτε είδους έμμεσες δαπάνες,

«**Ανωτέρα βία**»: οποιαδήποτε απρόβλεπτη, έκτακτη κατάσταση ή συμβάν που διαφεύγει του ελέγχου των μερών και εμποδίζει οποιοδήποτε από τα μέρη να εκπληρώσει οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του στο πλαίσιο της Σύμβασης, το οποίο δεν οφείλεται σε σφάλμα ή αμέλεια από μέρους τους ή από μέρος των υπεργολάβων οι οποίοι είναι συνδεδεμένες οντότητες ή τρίτων που λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση και αποδεικνύεται ότι δεν θα μπορούσε να αποφευχθεί παρά την επίδειξη της δέουσας επιμέλειας. Δεν είναι δυνατόν να προβληθούν ως ανωτέρα βία τα ακόλουθα: εργατικές διαφορές, απεργίες ή οικονομικά προβλήματα ή τυχόν αστοχίες/ παραλείψεις κάποιας υπηρεσίας, ελάττωμα εξοπλισμού ή υλικού ή καθυστερήσεις στη διάθεσή τους, εκτός εάν προκύπτουν άμεσα από σχετική περίπτωση ανωτέρας βίας.

«**Επίσημη κοινοποίηση**»: μορφή επικοινωνίας μεταξύ των μερών, η οποία πραγματοποιείται γραπτώς μέσω απλού ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, που παρέχει στον αποστολέα αδιάσειστα στοιχεία ότι το μήνυμα παραδόθηκε στο συγκεκριμένο παραλήπτη.

«**Απάτη**»: κάθε πράξη ή παράλειψη η οποία συνδέεται με τη χρήση ή την παρουσίαση πλαστών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων ή εγγράφων, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την υπεξαίρεση ή την παράνομη παρακράτηση κεφαλαίων ή περιουσιακών στοιχείων από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, τη μη δημοσιοποίηση πληροφοριών κατά παράβαση συγκεκριμένης υποχρέωσης, με το

ίδιο αποτέλεσμα ή τη μη προσήκουσα χρήση τέτοιων κεφαλαίων ή περιουσιακών στοιχείων για σκοπούς άλλους από εκείνους για την οποία είχαν αρχικά χορηγηθεί

«Σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα»: κάθε παραβίαση των εφαρμοστέων νόμων ή κανονισμών ή του κώδικα δεοντολογίας του επαγγέλματος στο οποίο ανήκει ένα πρόσωπο ή οντότητα ή οποιαδήποτε παράνομη συμπεριφορά προσώπου ή οντότητας που επηρεάζει την επαγγελματική του αξιοπιστία, όταν η συμπεριφορά αυτή υποδηλώνει λάθος πρόθεση (δόλο) ή βαριά αμέλεια.

«Περίοδος Υλοποίησης»: η περίοδος εκτέλεσης των δραστηριοτήτων που αποτελούν μέρος του Σχεδίου, όπως προσδιορίζεται στο Άρθρο Ι.2.2.,

«Έμμεσες δαπάνες»: οι δαπάνες που δεν αποτελούν ειδικές δαπάνες άμεσα συνδεδεμένες με την εκτέλεση του Σχεδίου και συνεπώς δεν μπορούν να καταλογιστούν άμεσα σε αυτό. Δεν περιλαμβάνουν δαπάνες που μπορούν να χαρακτηριστούν ή έχουν δηλωθεί ως επιλέξιμες άμεσες δαπάνες,

«Παρατυπία»: κάθε παραβίαση διάταξης του ευρωπαϊκού δικαίου, η οποία είναι αποτέλεσμα πράξης ή παράλειψης του Δικαιούχου και ζημιώνει, ή ενδέχεται να ζημιώσει, τον προϋπολογισμό της Ένωσης,

«Ανώτατο ποσό της επιχορήγησης»: η ανώτατη επιχορήγηση της ΕΕ στο Σχέδιο, όπως ορίζεται στο άρθρο Ι.3.1.,

«Προϋφιστάμενο υλικό»: κάθε υλικό, έγγραφο, τεχνολογία ή τεχνογνωσία που υπάρχει πριν από τη χρήση του από τον δικαιούχο για την παραγωγή αποτελέσματος κατά την εκτέλεση του Σχεδίου,

«Προϋφιστάμενο δικαίωμα»: κάθε δικαίωμα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί του ήδη υφιστάμενου υλικού μπορεί να συνιστά δικαίωμα κυριότητας, δικαίωμα άδειας χρήσης και/ή δικαίωμα χρήσης που ανήκει στον δικαιούχο, ή σε οποιοδήποτε άλλο τρίτο μέρος,

«Σχετιζόμενο/συνδεδεμένο πρόσωπο»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι μέλος της διοίκησης ή του εποπτικού οργάνου του δικαιούχου ή το οποίο έχει εξουσία εκπροσώπησης, απόφασης ή ελέγχου σχετικά με τον δικαιούχο.

«Ημερομηνία έναρξης»: η ημερομηνία κατά την οποία ξεκινά η υλοποίηση του Σχεδίου όπως προβλέπεται στο άρθρο Ι.2.2.,

«Σύμβαση υπεργολαβίας»: σύμβαση κατά την έννοια του Άρθρου ΙΙ.10, η οποία καλύπτει την εκτέλεση από τρίτο εργασιών / δραστηριοτήτων που αποτελούν μέρος του Σχεδίου όπως περιγράφεται στο Παράρτημα ΙΙ.

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.2 — ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΡΟΛΟΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

ΙΙ.2.1 Γενικές Υποχρεώσεις και ρόλοι των Δικαιούχων

Οι δικαιούχοι:

- α) ευθύνονται αλληλέγγυα και εις ολόκληρον για την εκτέλεση του Σχεδίου βάσει της Σύμβασης Επιχορήγησης. Εάν ένας δικαιούχος δεν υλοποιήσει το μέρος του Σχεδίου που έχει αναλάβει, οι λοιποί δικαιούχοι καθίστανται υπεύθυνοι για την εκτέλεση του εν λόγω τμήματος (χωρίς όμως να αυξηθεί το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης)
- β) οφείλουν να συμμορφώνονται από κοινού και μεμονωμένα με οποιεσδήποτε νομικές υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν δυνάμει του εφαρμοστέου ευρωπαϊκού, διεθνούς και εθνικού δικαίου.
- γ) οφείλουν να προβαίνουν σε κατάλληλες εσωτερικές ρυθμίσεις για τη δέουσα εκτέλεση του Σχεδίου. Οι ρυθμίσεις αυτές πρέπει να συνάδουν με τους όρους της Σύμβασης. Εάν προβλέπεται από τους Ειδικούς Όρους, οι εν λόγω ρυθμίσεις πρέπει να έχουν τη μορφή εσωτερικής συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ των δικαιούχων.
- δ) δεν μπορεί να αποκομίσουν κέρδος σε καμία περίπτωση, από την επιχορήγηση που καθορίζεται από την παρούσα Σύμβαση
- ε) δεν δικαιούνται να προβούν σε οποιαδήποτε παρακράτηση επί της επιχορήγησης. Τα ποσά επιχορήγησης είναι πληρωτέα στους δικαιούχους εξ' ολοκλήρου, χωρίς να υπόκεινται σε μειώσεις λόγω άμεσων ή έμμεσων φόρων, κρατήσεων ή ασφάλισης
- στ) πρέπει να αποστείλουν στην Εθνική Μονάδα Συντονισμού τα παραστατικά επιχορήγησης ως ορίζει ο Κ.Φ.Α.Σ και δη στην περίπτωση που ο λογαριασμός ανήκει στην εποπτεία του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων και Έρευνας.

Ο τραπεζικός λογαριασμός του Δικαιούχου, εφόσον είναι ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης, πρέπει να ανήκει στην εποπτεία των οικονομικών υπηρεσιών του Ιδρύματος ώστε να ελέγχεται από τον αρμόδιο Επίτροπο ή να είναι υπό την εποπτεία του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων και Έρευνας και τους Ορκωτούς Ελεγκτές.

II.2.2 Γενικές Υποχρεώσεις και ρόλος κάθε Δικαιούχου

Κάθε δικαιούχος πρέπει να:

- (α) ενημερώνει αμέσως τον Συντονιστή για κάθε γεγονός ή περίπτωση που έχει περιέλθει σε γνώση του και ενδέχεται να επηρεάσει ή να καθυστερήσει την εκτέλεση του Σχεδίου
- (β) ενημερώνει αμέσως τον Συντονιστή:
 - (i) για οποιαδήποτε μεταβολή της νομικής, οικονομικής, τεχνικής ή οργανωτικής κατάστασής του ή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του και για οποιαδήποτε αλλαγή της επωνυμίας, της διεύθυνσης ή του νόμιμου εκπροσώπου του,
 - (i) για οποιαδήποτε μεταβολή της νομικής, οικονομικής, τεχνικής ή οργανωτικής κατάστασης ή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των συνδεδεμένων οντοτήτων του και για οποιαδήποτε μεταβολή της επωνυμίας, της διεύθυνσης ή του νόμιμου εκπροσώπου τους,
 - (ii) για οποιαδήποτε μεταβολή όσον αφορά τις περιπτώσεις αποκλεισμού που απαριθμούνται στο Άρθρο 136 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1046, συμπεριλαμβανομένων των συνδεδεμένων φορέων.

(γ) υποβάλλει εγκαίρως στον Συντονιστή:

- (i) τα απαραίτητα δεδομένα για τη σύνταξη εκθέσεων, οικονομικών καταστάσεων και των λοιπών εγγράφων που προβλέπονται στη Σύμβαση·
- (ii) όλα τα απαραίτητα έγγραφα για κάθε είδους ελέγχους ή αξιολογήσεις, όπως προβλέπεται στο Άρθρο II.27·
- (iii) κάθε άλλη πληροφορία που πρέπει να δίδεται στην Επιτροπή βάσει της Σύμβασης, εκτός εάν η Σύμβαση προβλέπει ότι η εν λόγω πληροφορία πρέπει να διαβιβάζεται απευθείας από τον δικαιούχο.

II.2.3 Γενικές Υποχρεώσεις και ρόλος του Συντονιστή

Ο Συντονιστής:

(α) οφείλει να παρακολουθεί την υλοποίηση του Σχεδίου προκειμένου να βεβαιώνεται ότι το Σχέδιο υλοποιείται σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης.

(β) είναι ο ενδιάμεσος για όλες τις επικοινωνίες μεταξύ των δικαιούχων και της Επιτροπής, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στη Σύμβαση Επιχορήγησης. Συγκεκριμένα, ο Συντονιστής:

- (i) πρέπει να ενημερώσει άμεσα την Επιτροπή:
 - για οποιαδήποτε μεταβολή της επωνυμίας, της διεύθυνσης ή του νόμιμου εκπροσώπου του οποιουδήποτε εκ των δικαιούχων ή των συνδεδεμένων οντοτήτων τους,
 - για οποιαδήποτε μεταβολή της νομικής, οικονομικής, τεχνικής, οργανωτικής κατάστασης ή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των δικαιούχων ή των συνδεδεμένων οντοτήτων τους,
 - για οποιασδήποτε μεταβολή όσον αφορά τις περιπτώσεις αποκλεισμού που απαριθμούνται στο Άρθρο 136 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1046, για οποιονδήποτε εκ των δικαιούχων ή των συνδεδεμένων φορέων τους.
- (ii) Είναι υπεύθυνος να παρέχει στην Επιτροπή όλα τα απαιτούμενα έγγραφα και πληροφορίες βάσει της Σύμβασης, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην ίδια τη Σύμβαση. Εάν απαιτείται η παροχή πληροφοριών από τους λοιπούς δικαιούχους, ο Συντονιστής είναι υπεύθυνος για τη συγκέντρωση, επαλήθευση και διαβίβαση των πληροφοριών αυτών στην Επιτροπή.

(γ) πρέπει να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την παροχή τυχόν οικονομικών εγγυήσεων που προβλέπονται στη Σύμβαση,

(δ) πρέπει να συντάσσει τις αιτήσεις πληρωμής βάσει της Σύμβασης·

(ε) εάν έχει οριστεί ως μοναδικός αποδέκτης των καταβολών για λογαριασμό όλων των δικαιούχων, πρέπει να μεριμνά ώστε όλες οι ενδεδειγμένες πληρωμές να καταβάλλονται στους λοιπούς δικαιούχους χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση·

(στ) είναι αρμόδιος να παρέχει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα για απλούς και λογιστικούς ελέγχους που πραγματοποιούνται πριν από την καταβολή του υπολοίπου ή τα απαραίτητα έγγραφα για την αξιολόγηση όπως προβλέπεται στο Άρθρο II.27.

Ο Συντονιστής δεν επιτρέπεται να αναθέτει με υπεργολαβία κανένα μέρος των καθηκόντων του στους λοιπούς δικαιούχους ή σε τρίτους

ΆΡΘΡΟ II.3 — ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ

II.3.1 Μορφή και μέσα επικοινωνίας

Κάθε επικοινωνία σχετικά με τη Σύμβαση ή την εκτέλεσή της, ~~συμπεριλαμβανομένης της γνωστοποίησης αποφάσεων, επιστολών, εγγράφων, πιστοποιητικών ή πληροφοριών σχετικά με διοικητικές διαδικασίες, πρέπει:~~

- α) να υποβάλλεται εγγράφως (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή) στη γλώσσα της Σύμβασης·
- β) να αναγράφει τον αριθμό της Σύμβασης και
- γ) να πραγματοποιείται με τη χρήση των στοιχείων επικοινωνίας που προσδιορίζονται στο άρθρο I.6.

Εάν οποιοδήποτε από τα μέρη ζητήσει γραπτή επιβεβαίωση γνωστοποίησης/ ενημέρωσης ηλεκτρονικής επικοινωνίας εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, ο αποστολέας πρέπει να προσκομίσει ένα υπογεγραμμένο πρωτότυπο έγγραφο της εν λόγω γνωστοποίησης/ ενημέρωσης σε έντυπη μορφή το ταχύτερο δυνατό.

II.3.2 Ημερομηνία επικοινωνίας/ γνωστοποιήσεων/ ενημερώσεων

Κάθε επικοινωνία θεωρείται ότι έχει πραγματοποιηθεί όταν έχει παραληφθεί από τον αποδέκτη, εκτός εάν η Σύμβαση ορίζει ότι η επικοινωνία θεωρείται πραγματοποιηθείσα κατά την ημερομηνία αποστολής αυτής.

Η ηλεκτρονική αλληλογραφία θεωρείται παραληφθείσα από τον παραλήπτη κατά την ημέρα επιτυχούς αποστολής του μηνύματος ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, υπό τον όρο ότι έχει αποσταλεί στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που παρατίθεται στο άρθρο I.6. Ο αποστολέας πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει την ημερομηνία αποστολής, για παράδειγμα με μια αυτόματη αναφορά ανάγνωσης. Εάν ο αποστολέας λάβει αναφορά μη παράδοσης, πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια στο μέτρο του δυνατού ώστε να διασφαλίσει την παραλαβή της επικοινωνίας από το άλλο μέρος μέσω ηλεκτρονικού ή απλού ταχυδρομείου. Στην περίπτωση αυτή, ο αποστολέας δεν θεωρείται ότι παρέβη την υποχρέωσή του να αποστείλει την κοινοποίηση/ γνωστοποίησης εντός συγκεκριμένης/ προκαθορισμένης προθεσμίας.

Αλληλογραφία που αποστέλλεται στην Επιτροπή μέσω ταχυδρομείου ή υπηρεσίας ταχυμεταφοράς (courier) θεωρείται ότι έχει παραληφθεί από την Επιτροπή κατά την ημερομηνία καταχώρισής της από τη διοικητική μονάδα που προσδιορίζεται στο Άρθρο I.6.

Οι επίσημες γνωστοποιήσεις/ ενημερώσεις θεωρείται ότι έχουν παραληφθεί από τον παραλήπτη κατά την ημερομηνία παραλαβής που αναγράφεται στο αποδεικτικό που λαμβάνει ο αποστολέας ότι το μήνυμα παραδόθηκε στον συγκεκριμένο παραλήπτη.

~~Η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει οποιαδήποτε μη ανακοινωθείσα αλλαγή ταχυδρομικής ή ηλεκτρονικής διεύθυνσης από το άλλο μέρος της παρούσας Σύμβασης ως σοβαρό επαγγελματικό~~

~~παράπτωμα, πράγμα που αποτελεί μία από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο Άρθρο 136 στοιχείο 1 περίπτωση (γ) του Κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018 / 1046~~

ΆΡΘΡΟ II.4 - ΕΥΘΥΝΗ ΖΗΜΙΩΝ

- II.4.1** Η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για τυχόν ζημία που προκαλείται από τον Δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε ζημίας που προκλήθηκε σε τρίτους, ως συνεπεία του *Σχεδίου* ή κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του.
- II.4.2** Εξαιρουμένων των περιπτώσεων *ανωτέρας βίας*, οι δικαιούχοι πρέπει να αποζημιώσουν την Επιτροπή για οποιαδήποτε ζημία υποστεί συνεπεία της εκτέλεσης του *Σχεδίου* ή διότι το *Σχέδιο* δεν εκτελέστηκε σε πλήρη συμμόρφωση προς τη Σύμβαση.

ΆΡΘΡΟ II.5 — ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

- II.5.1** Ο δικαιούχος οφείλει να λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την αποφυγή κάθε κατάστασης *σύγκρουσης συμφερόντων*.
- II.5.2** Οι δικαιούχοι πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή αμελλητί για οποιαδήποτε κατάσταση η οποία συνιστά ή είναι πιθανό να οδηγήσει σε *σύγκρουση συμφερόντων*. Πρέπει να λαμβάνουν αμέσως όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διευθέτηση της κατάστασης.

Η Επιτροπή δύναται να αξιολογήσει αν τα ληφθέντα μέτρα είναι τα κατάλληλα και να απαιτήσει τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων εντός καθορισμένης προθεσμίας.

ΆΡΘΡΟ II.6 — ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΧΕΜΥΘΕΙΑΣ

- II.6.1** Κατά την εκτέλεση του *Σχεδίου* και για διάστημα πέντε ετών μετά την αποπληρωμή του *Σχεδίου*, τα μέρη πρέπει να χειρίζονται με εχεμύθεια οποιοσδήποτε *πληροφορίες και έγγραφα εμπιστευτικού χαρακτήρα*.
- II.6.2** Τα μέρη δεν μπορούν να χρησιμοποιούν *πληροφορίες και έγγραφα εμπιστευτικού χαρακτήρα* για κανέναν άλλον λόγο πέραν της εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους, που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο της Σύμβασης παρά μόνον εφόσον έχουν προηγουμένως εξασφαλίσει τη ρητή έγγραφη σύμφωνη γνώμη του έτερου μέρους.
- II.6.3** Οι υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας δεν ισχύουν εάν:
- α) το ενδιαφερόμενο μέρος συμφωνεί να αποδεσμεύσει το έτερο μέρος από τις εν λόγω υποχρεώσεις·
 - β) οι *πληροφορίες ή τα έγγραφα εμπιστευτικού χαρακτήρα* δημοσιοποιηθούν με άλλους τρόπους και μέσα και όχι κατά παράβαση των υποχρεώσεων εμπιστευτικότητας·
 - γ) η δημοσιοποίηση/ κοινοποίηση *πληροφοριών ή εγγράφων εμπιστευτικού χαρακτήρα* απαιτείται από τον νόμο.

ΆΡΘΡΟ II.7 — ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

- II.7.1** Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Επιτροπή

Η επεξεργασία οποιωνδήποτε δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα περιλαμβάνονται στη Σύμβαση πρέπει να πραγματοποιείται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ.2018/1725¹.

Η επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να πραγματοποιείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων που ορίζεται στο άρθρο Ι.6 αποκλειστικά για την εκτέλεση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της Σύμβασης ή για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων απλών και λογιστικών ελέγχων και ερευνών σύμφωνα με το άρθρο ΙΙ.27.

Οι δικαιούχοι έχουν δικαίωμα πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής των προσωπικών τους δεδομένων και το δικαίωμα περιορισμού ή κατά περίπτωση το δικαίωμα φορητότητας των δεδομένων ή το δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2018/1725. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να αποστέλλονται τυχόν τέτοια ερωτήματα, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που τον (τους) αφορούν στον υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων που ορίζεται στο άρθρο Ι.6.

Οι δικαιούχοι έχουν δικαίωμα προσφυγής, ανά πάσα στιγμή, στον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

ΙΙ.7.2 Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον δικαιούχο

Ο δικαιούχος πρέπει να επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της Σύμβασης τηρώντας το ισχύον ευρωπαϊκό και εθνικό δίκαιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (συμπεριλαμβανομένων των αδειών και των απαιτήσεων κοινοποίησης/ γνωστοποίησης).

Οι δικαιούχοι μπορεί να παρέχουν στο προσωπικό τους πρόσβαση μόνο στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για την εκτέλεση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της Σύμβασης. Ο δικαιούχος πρέπει να διασφαλίζει ότι το προσωπικό που είναι εξουσιοδοτημένο να επεξεργάζεται τα προσωπικά δεδομένα έχει δεσμευτεί για εμπιστευτικότητα ή ότι έχει εκ θέσεως υποχρέωση εμπιστευτικότητας.

Οι δικαιούχοι πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που ενυπάρχουν στη επεξεργασία και στο χαρακτήρα, στο πεδίο εφαρμογής, στο πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας των σχετικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προκειμένου, κατά περίπτωση, να διασφαλιστεί,:

- α) η ψευδωνυμοποίηση και η κρυπτογράφηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- β) η δυνατότητα να εξασφαλίζεται η συνεχής εμπιστευτικότητα, η ακεραιότητα, η διαθεσιμότητα και η ανθεκτικότητα των συστημάτων και υπηρεσιών επεξεργασίας,

¹Κανονισμός(ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα Όργανα, τους Φορείς και τους Οργανισμούς της Ένωσης και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της Απόφασης αριθ. 1247/2002 / ΕΚ.

(γ) η ικανότητα έγκαιρης αποκατάστασης της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε περίπτωση φυσικού ή τεχνικού συμβάντος,
δ) η διαδικασία τακτικού ελέγχου, αποτίμησης και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για τη διασφάλιση της ασφάλειας της επεξεργασίας,
ε) τα μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη αποκάλυψη ή πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα που μεταδίδονται, αποθηκεύονται ή υποβάλλονται σε άλλη επεξεργασία.

ΆΡΘΡΟ II.8 — ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

II.8.1 Ενημέρωση για τη χρηματοδότηση της Ένωσης και χρήση του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εκτός εάν η Επιτροπή αιτηθεί ή αποδεχθεί κάτι διαφορετικό, σε κάθε κοινοποίηση ή δημοσίευση που πραγματοποιείται από τον δικαιούχο, σχετικά με το *Σχέδιο*, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο συνεδρίων ή σεμιναρίων, ή σε κάθε πληροφορία ή διαφημιστικό υλικό (όπως έντυπα, φυλλάδια, αφίσες, παρουσιάσεις, σε ηλεκτρονική μορφή κ.λπ.), πρέπει:

- α) να αναφέρεται ότι το *Σχέδιο* έχει λάβει χρηματοδότηση από την Ένωση και
- β) να απεικονίζεται το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όταν το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης απεικονίζεται σε συνδυασμό με άλλο λογότυπο, πρέπει να είναι δεόντως προβεβλημένο.

Η υποχρέωση απεικόνισης του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν παρέχει στον δικαιούχο το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης. Ο δικαιούχος δεν πρέπει να οικειοποιείται το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οποιοδήποτε ανάλογο εμπορικό σήμα ή λογότυπο, μέσω καταχώρισης ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο.

Για τους σκοπούς της πρώτης, της δεύτερης και της τρίτης υποπαραγράφου, και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτά, οι δικαιούχοι μπορεί να χρησιμοποιούν το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς να λαμβάνουν προηγουμένως άδεια από την Επιτροπή.

II.8.2 Αποποίηση ευθύνης της Επιτροπής

Κάθε κοινοποίηση ή δημοσίευση που πραγματοποιείται από τους δικαιούχους σε οποιαδήποτε μορφή και με τη χρήση οποιωνδήποτε μέσων σχετικά με το *Σχέδιο*, πρέπει να αναφέρει:

- α) ότι απηχεί αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και
- β) ότι η Επιτροπή δεν ευθύνεται για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

ΆΡΘΡΟ II.9 — Προϋφιστάμενα δικαιώματα, κυριότητα και χρήση των αποτελεσμάτων (συμπεριλαμβανόμενων των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας)

II.9.1 Κυριότητα του δικαιούχου επί των αποτελεσμάτων

Οι δικαιούχοι διατηρούν την κυριότητα επί των αποτελεσμάτων του *Σχεδίου*, συμπεριλαμβανόμενων των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και επί

των εκθέσεων και λοιπών εγγράφων που σχετίζονται με αυτό, εκτός εάν προβλέπεται άλλως στη Σύμβαση.

II.9.2 Προϋφιστάμενα δικαιώματα

Εάν η Επιτροπή αποστέλλει στους δικαιούχους έγγραφο αίτημα στο οποίο προσδιορίζεται ποια αποτελέσματα σκοπεύει να χρησιμοποιήσει, οι δικαιούχοι πρέπει:

- α) να καταρτίσουν κατάλογο στον οποίο να προσδιορίζονται όλα τα *προϋφιστάμενα δικαιώματα* που περιλαμβάνονται στα εν λόγω αποτελέσματα και,
- β) να διαβιβάσουν τον εν λόγω κατάλογο στην Επιτροπή το αργότερο μαζί με το αίτημα καταβολής του υπολοίπου της επιχορήγησης.

Οι δικαιούχοι πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ίδιοι ή οι συνδεδεμένες με αυτούς οντότητες έχουν κάθε δικαίωμα να χρησιμοποιούν τυχόν *προϋφιστάμενα δικαιώματα* κατά την εκτέλεση της Σύμβασης.

II.9.3 Δικαίωμα χρήσης αποτελεσμάτων και προϋφιστάμενων δικαιωμάτων από την Ένωση

Οι δικαιούχοι χορηγούν στην Ένωση τα ακόλουθα δικαιώματα χρήσης των αποτελεσμάτων του *Σχεδίου* για τους ακόλουθους σκοπούς:

- α) χρήση για ίδιους σκοπούς, και ειδικότερα διάθεση σε πρόσωπα που εργάζονται για την Επιτροπή ή για άλλα θεσμικά όργανα, οργανισμούς και υπηρεσίες της Ένωσης και θεσμικά όργανα των κρατών μελών, καθώς και για σκοπούς αντιγραφής και αναπαραγωγής, εν όλω ή εν μέρει και σε απεριόριστο αριθμό αντιτύπων·
- β) αναπαραγωγή: το δικαίωμα να επιτρέπει την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή των αποτελεσμάτων με οποιοδήποτε μέσο (μηχανικό, ψηφιακό ή άλλο) και υπό οποιαδήποτε μορφή, εν όλω ή εν μέρει·
- γ) κοινοποίηση στο κοινό: το δικαίωμα να επιτρέπει κάθε προβολή, παρουσίαση ή κοινοποίηση των αποτελεσμάτων στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης των αποτελεσμάτων στο κοινό με τρόπο που να επιτρέπει στους πολίτες να έχουν πρόσβαση σε αυτά από έναν τόπο και μια στιγμή που επιλέγονται από αυτούς αυτό το δικαίωμα περιλαμβάνει επίσης την κοινοποίηση και αναμετάδοση μέσω καλωδιακής ή μέσω δορυφορικής λήψης·
- δ) διανομή: το δικαίωμα να επιτρέπει κάθε μορφή διανομής των αποτελεσμάτων ή αντιγράφων των αποτελεσμάτων στο κοινό·
- ε) προσαρμογή: το δικαίωμα τροποποίησης των αποτελεσμάτων·
- στ) μετάφραση·
- ζ) το δικαίωμα αποθήκευσης και αρχειοθέτησης των αποτελεσμάτων σύμφωνα με τους κανόνες διαχείρισης εγγράφων που ισχύουν για την Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης της

ψηφιοποίησης ή της μετατροπής του μορφοτύπου για λόγους διατήρησης ή νέες χρήσεις (περαιτέρω χρήσης)·

- η) όταν τα αποτελέσματα είναι έγγραφα, το δικαίωμα να επιτρέπει την περαιτέρω χρήση των εγγράφων σύμφωνα με την Απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την επαναχρησιμοποίηση εγγράφων της Επιτροπής, εφόσον η εν λόγω απόφαση είναι εφαρμοστέα και εφόσον τα έγγραφα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της και δεν εξαιρούνται από αυτό βάσει διατάξεων της εν λόγω Απόφασης. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, οι όροι «επαναχρησιμοποίηση» και «έγγραφο» χρησιμοποιούνται με την έννοια που τους αποδίδεται στην Απόφαση 2011/833/ΕΕ.

Τα ανωτέρω δικαιώματα χρήσης μπορούν να προσδιορίζονται περαιτέρω στους Ειδικούς Όρους.

Οι Ειδικοί Όροι είναι δυνατόν να προβλέπουν πρόσθετα δικαιώματα χρήσης από την Ένωση.

Οι δικαιούχισ πρέπει να διασφαλίζουν ότι η Ένωση έχουν το δικαίωμα χρήσης τυχόν *προϋφιστάμενων δικαιωμάτων*, τα οποία περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα του *Σχεδίου*. Τα *προϋφιστάμενα δικαιώματα* πρέπει να χρησιμοποιούνται για τους ίδιους σκοπούς και υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν για τα δικαιώματα χρήσης των αποτελεσμάτων του *Σχεδίου*, εκτός εάν ορίζεται άλλως στους Ειδικούς Όρους.

Πληροφορίες για τον κάτοχο των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας δημιουργού πρέπει να δίδονται κατά τη δημοσιοποίηση του αποτελέσματος από την Ένωση. Οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να έχουν την ακόλουθη μορφή: «© — έτος — όνομα του κατόχου των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας δημιουργού. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. Άδεια χρήσης για την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό προϋποθέσεις.».

Εάν οι δικαιούχοι χορηγήσουν δικαιώματα χρήσης στην Επιτροπή, το γεγονός αυτό δεν θίγει τις υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου II.6 ή την υποχρέωση των δικαιούχων, δυνάμει του άρθρου II.2.1.

ΆΡΘΡΟ II.10 — Ανάθεση των απαραίτητων συμβάσεων για την εκτέλεση του Σχεδίου

II.10.1 Εάν για την εκτέλεση του *Σχεδίου* απαιτείται από τους δικαιούχους η παραγωγή/προμήθεια αγαθών, η εκτέλεση εργασιών ή η παροχή υπηρεσιών, ο δικαιούχος αναθέτει τη σύμβαση σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές προμήθειας, υπό τον όρο ότι η σύμβαση ανατίθεται στον διαγωνιζόμενο με την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά ή, κατά περίπτωση στο μειοδότη. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να αποφεύγεται οποιαδήποτε *σύγκρουση συμφερόντων*.

Οι δικαιούχοι πρέπει να διασφαλίζουν ότι η Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) δύνανται να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, βάσει του άρθρου II.27 και έναντι των αναδόχων του.

II.10.2 Οι δικαιούχοι που είναι «αναθέτουσες αρχές» κατά την έννοια της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ² ή «αναθέτουσες οντότητες» κατά την έννοια της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ³ πρέπει να συμμορφώνονται με τους ισχύοντες εθνικούς κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι δικαιούχοι πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι προϋποθέσεις που ισχύουν για τους ίδιους, δυνάμει των Άρθρων II.4, II.5, II.6 και II.9, ισχύουν και για τους αναδόχους.

II.10.3 Οι δικαιούχοι παραμένουν οι μόνοι υπεύθυνοι για την εκτέλεση του *Σχεδίου* και για την τήρηση των διατάξεων της Σύμβασης.

II.10.4. Εάν οι δικαιούχοι αθετήσουν τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει του Άρθρου II.10.1, οι δαπάνες που συνδέονται με την οικεία σύμβαση θεωρούνται ως μη επιλέξιμες, σύμφωνα με το Άρθρο II.19.2 στοιχεία γ), δ) και ε).

Εάν οι δικαιούχοι αθετήσουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν βάσει του Άρθρου II.10.2, η επιχορήγηση μπορεί να μειωθεί σύμφωνα με το Άρθρο II.25.4.

ΆΡΘΡΟ II.11 — ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΚΗ ΑΝΑΘΕΣΗ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

II.11.1 Οι δικαιούχοι μπορεί να αναθέτουν σε υπεργολάβους καθήκοντα τα οποία αποτελούν μέρος του *Σχεδίου*. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να εξασφαλίζουν ότι, πέραν των προϋποθέσεων που ορίζονται στο Άρθρο II.10, πληρούνται επίσης οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι συμβάσεις υπεργολαβίας δεν καλύπτουν βασικές εργασίες του *Σχεδίου*.
- β) η σύναψη συμβάσεων υπεργολαβίας δικαιολογείται από τη φύση του *Σχεδίου* και από τις ανάγκες για την υλοποίησή του.
- γ) οι εκτιμώμενες δαπάνες της σύμβασης υπεργολαβίας προσδιορίζονται σαφώς στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό που παρατίθεται στο Παράρτημα II.
- δ) η σύναψη συμβάσεων υπεργολαβίας, εάν δεν προβλέπεται στο Παράρτημα II, γνωστοποιείται από τον Συντονιστή και εγκρίνεται από την Επιτροπή. Η Επιτροπή μπορεί να χορηγήσει έγκριση:
 - i) πριν από τη σύναψη σύμβασης υπεργολαβίας, εφόσον ο δικαιούχος ζητήσει τροποποίηση σύμφωνα με το άρθρο II.13 ή
 - ii) μετά τη σύναψη σύμβασης υπεργολαβίας εφόσον αυτή:
 - αιτιολογείται ρητώς στην Ενδιάμεση ή στην Τελική Έκθεση, οι οποίες αναφέρονται στα άρθρα I.4.3 και I.4.4 και
 - δεν συνεπάγεται τροποποιήσεις της Σύμβασης οι οποίες θα έθεταν υπό αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης ή θα παραβίαζαν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων.

² Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

³ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ.

- ε) οι δικαιούχοι εξασφαλίζουν ότι οι όροι που ισχύουν για αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο II.8 ισχύουν επίσης και για τους υπεργολάβους.

II.11.2 Εάν οι δικαιούχοι αθετήσουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν βάσει του άρθρου II.11.1 στοιχεία (α), (β), (γ) ή (δ), οι δαπάνες που συνδέονται με την οικεία Σύμβαση θεωρούνται μη επιλέξιμες σύμφωνα με το άρθρο II.19.2 στοιχείο (στ).

Εάν οι δικαιούχοι αθετήσουν την υποχρέωση που υπέχουν βάσει του άρθρου II.11.1 στοιχείο (ε), η επιχορήγηση μπορεί να μειωθεί σύμφωνα με το άρθρο II.25.4.

ΆΡΘΡΟ II.12 — ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΡΙΤΩΝ

II.12.1 Εάν, κατά την εκτέλεση του Σχεδίου, οι δικαιούχοι χρειαστεί να παράσχουν επιχορήγηση σε τρίτα μέρη, οι δικαιούχοι πρέπει να παρέχουν την εν λόγω ενίσχυση σύμφωνα με τους όρους του Παραρτήματος II. Βάσει αυτών των προϋποθέσεων, πρέπει τουλάχιστον να δηλώνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- α) το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 60.000,00 EUR για κάθε τρίτο μέρος, εκτός εάν η επίτευξη του στόχου του Σχεδίου, όπως ορίζεται στο Παράρτημα Ι, θα ήταν διαφορετικά αδύνατη ή υπερβολικά δύσκολη.
- β) τα κριτήρια καθορισμού του ακριβούς ποσού της επιχορήγησης·
- γ) τα διάφορα είδη δραστηριοτήτων που μπορούν να λάβουν επιχορήγηση, βάσει καθορισμένου καταλόγου·
- δ) τα άτομα ή τις κατηγορίες προσώπων που μπορούν να λάβουν επιχορήγηση·
- ε) τα κριτήρια επιλεξιμότητας και χορήγησης της επιχορήγησης.

II.12.2 Κατ' εξαίρεση από το άρθρο II.12.1, εάν η επιχορήγηση έχει τη μορφή βραβείου, οι δικαιούχοι πρέπει να χορηγήσουν αυτή σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Παραρτήματος II. Βάσει των όρων αυτών, πρέπει να δηλώνονται τουλάχιστον οι ακόλουθες πληροφορίες:

- α) Η επιλεξιμότητα και τα κριτήρια απονομής
- β) το ποσό του βραβείου·
- γ) οι τρόποι πληρωμής.

II.12.3 Οι δικαιούχοι πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι προϋποθέσεις που ισχύουν για τους ίδιους σύμφωνα με τα άρθρα II.4, II.5, II.6, II.8, II.9 και II.27 ισχύουν επίσης και για τα τρίτα μέρη που λαμβάνουν επιχορήγηση.

ΆΡΘΡΟ II.13 — ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

II.13.1 Κάθε τροποποίηση της Σύμβασης πρέπει να πραγματοποιείται εγγράφως.

II.13.2 Η τροποποίηση δεν μπορεί να έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα να επιφέρει αλλαγές στη Σύμβαση οι οποίες δύνανται να θέσουν υπό αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης ή να παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων.

II.13.3 Κάθε αίτημα τροποποίησης πρέπει:

- α) να είναι δεόντως αιτιολογημένο·
- β) να συνοδεύεται από κατάλληλα δικαιολογητικά έγγραφα και
- γ) να αποστέλλεται εγκαίρως στο έτερο αντισυμβαλλόμενο μέρος πριν την έναρξη ισχύος της τροποποίησης, και σε κάθε περίπτωση έναν μήνα πριν από τη λήξη της *περιόδου υλοποίησης του Σχεδίου*.

Το στοιχείο (γ) δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες από το μέρος που αιτείται την τροποποίηση, εφόσον το έτερο αντισυμβαλλόμενο μέρος συμφωνεί.

II.13.4 Αίτημα τροποποίησης εξ ονόματος των δικαιούχων πρέπει να υποβάλλεται από τον Συντονιστή. Εάν αιτηθεί αλλαγή Συντονιστή χωρίς τη συγκατάθεσή του, το αίτημα πρέπει να υποβληθεί από όλους τους υπόλοιπους δικαιούχους και πρέπει να συνοδεύεται από τη γνώμη του Συντονιστή ή απόδειξη ότι η εν λόγω γνώμη έχει ζητηθεί εγγράφως.

II.13.5 Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ την ημερομηνία υπογραφής τους από το τελευταίο εκ των συμβαλλομένων μερών ή από την ημερομηνία έγκρισης του αιτήματος τροποποίησης.

Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ παράγοντας αποτελέσματα από την ημερομηνία που συμφωνείται από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη ή, εάν σε απουσία συμφωνημένης ημερομηνίας, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της τροποποίησης.

Άρθρο II.14 — ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ

II.14.1 Οι δικαιούχοι δεν μπορούν να εκχωρήσουν καμία από τις απαιτήσεις πληρωμής τους έναντι της Επιτροπής σε τρίτους, εκτός εάν έχει λάβει έγκριση από την Επιτροπή, βάσει δεόντως αιτιολογημένου εγγράφου αιτήματος του Συντονιστή εξ ονόματος των δικαιούχων.

Εάν η Επιτροπή δεν αποδεχθεί την εκχώρηση ή εάν δεν τηρούνται οι όροι της, η εκχώρηση δεν έχει καμία ισχύ έναντι αυτής.

II.14.2 Σε καμία περίπτωση η εκχώρηση δεν απαλλάσσει τους δικαιούχους από τις υποχρεώσεις τους έναντι της Επιτροπής.

Άρθρο II.15 — ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

II.15.1 Συμβαλλόμενο μέρος το οποίο αντιμετωπίζει περίπτωση *ανωτέρας βίας* πρέπει να αποστείλει αμελλητί *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στο άλλο μέρος, αναφέροντας τη φύση της κατάστασης ή του συμβάντος, την πιθανή διάρκεια και τις προβλεπόμενες συνέπειες.

II.15.2 Οι συμβαλλόμενοι πρέπει να λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την ελαχιστοποίηση των ζημιών που οφείλονται σε λόγους *ανωτέρας βίας*. Πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να συνεχιστεί η εκτέλεση του *Σχεδίου* το συντομότερο δυνατόν.

II.15.3 Ο συμβαλλόμενος που αντιμετωπίζει περίπτωση *ανωτέρας βίας* δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αθετεί τις υποχρεώσεις που υπέχει στο πλαίσιο της Σύμβασης, εάν η εκπλήρωσή τους εμποδίζεται από *ανωτέρα βία*.

ΆΡΘΡΟ II.16 — ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥΣΧΕΔΙΟΥ**II.16.1 Αναστολή εκτέλεσης από τον δικαιούχο**

Ο Συντονιστής, εξ ονόματος των δικαιούχων, δύναται να αναστείλει την εκτέλεση του Σχεδίου ή μέρους αυτού εάν η εκτέλεση καθίσταται αδύνατη ή εξαιρετικά δυσχερής λόγω έκτακτων περιστάσεων, και ιδίως λόγω ανωτέρας βίας.

Ο Συντονιστής πρέπει να ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή, δηλώνοντας:

- α) τους λόγους της αναστολής, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερειών σχετικά με την ημερομηνία ή την περίοδο επέλευσης των έκτακτων περιστάσεων και
- β) την προβλεπόμενη ημερομηνία επανέναρξης εκτέλεσης του Σχεδίου.

Μόλις οι περιστάσεις επιτρέψουν στους δικαιούχους να συνεχίσει την εκτέλεση του Σχεδίου, ο Συντονιστής πρέπει να ενημερώσει αμέσως την Επιτροπή και να υποβάλει αίτημα τροποποίησης του Σύμβασης, όπως προβλέπεται στο άρθρο II.16.3. Η εν λόγω υποχρέωση δεν ισχύει εάν η Σύμβαση καταγγελλεί σύμφωνα με τα άρθρα II.17.1, το άρθρο II.17.2 ή στοιχεία (γ) ή (δ) του άρθρου II.17.3.1.

II.16.2 Αναστολή εκτέλεσης από την Επιτροπή**II.16.2.1 Λόγοι αναστολής**

Η Επιτροπή δύναται να αναστείλει την εκτέλεση του Σχεδίου ή μέρους αυτού:

- α) εάν η Επιτροπή διαθέτει αποδείξεις ότι ο δικαιούχος έχει διαπράξει *παρατυπίες, απάτη ή αθέτηση των υποχρεώσεων* κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή την εκτέλεση της Σύμβασης.
- β) εάν η Επιτροπή διαθέτει αποδείξεις ότι ένας δικαιούχος έχει διαπράξει συστηματικά ή επανειλημμένα *παρατυπίες, απάτη* ή ουσιώδη αθέτηση των υποχρεώσεων του στο πλαίσιο άλλων επιχορηγήσεων από την Ένωση ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ), οι οποίες χορηγήθηκαν στον εν λόγω δικαιούχο υπό ανάλογους όρους και οι *παρατυπίες, η απάτη* ή η αθέτηση έχουν ουσιώδη επίδραση στην εν λόγω επιχορήγηση ή
- γ) εάν η Επιτροπή έχει την υπόνοια ότι ένας δικαιούχος έχει διαπράξει *παρατυπίες, απάτη ή υποψία απάτης* ή αθέτηση υποχρεώσεων κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή την εκτέλεση της Σύμβασης και πρέπει να εξακριβώσει εάν αυτό πράγματι ισχύει.

II.16.2.2 Διαδικασία αναστολής

Βήμα 1 — Πριν από την αναστολή εκτέλεσης του Σχεδίου, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση στον Συντονιστή:

- α) ενημερώνοντάς τον σχετικά με:
 - (i) την πρόθεσή της να αναστείλει την εκτέλεση·
 - (ii) τους λόγους της αναστολής·
 - (iii) τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την επανέναρξη της εκτέλεσης στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο Άρθρο II.16.2.1 στοιχεία (α) και (β)· και
- β) καλώντας τον να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της επίσημης γνωστοποίησης/ ενημέρωσης.

Βήμα 2 — Εάν η Επιτροπή δεν λάβει παρατηρήσεις ή αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία παρά τις παρατηρήσεις που έλαβε, πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στον Συντονιστή ενημερώνοντάς τον σχετικά με:

- α) την αναστολή της εκτέλεσης·
- β) τους λόγους της αναστολής και
- γ) τις τελικές προϋποθέσεις για τη επανέναρξη της εκτέλεσης στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο Άρθρο II.16.2.1 στοιχεία (α) και (β)·ή
- δ) την ενδεικτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της απαιτούμενης εξακρίβωσης στην περίπτωση που αναφέρεται στο Άρθρο II.16.2.1 στοιχείο (γ).

Ο Συντονιστής πρέπει να ενημερώσει αμέσως τους λοιπούς δικαιούχους σχετικά με την αναστολή. Η αναστολή αρχίζει να παράγει αποτελέσματα πέντε ημέρες μετά από τη λήψη της *επίσημης* γνωστοποίησης/ ενημέρωσης από τον Συντονιστή ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται στην *επίσημη* γνωστοποίηση/ενημέρωση.

Διαφορετικά, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στο Συντονιστή ενημερώνοντάς τον ότι δεν θα συνεχίσει τη διαδικασία αναστολής.

II.16.2.3 Επανάναρξη της εκτέλεσης

Προκειμένου να αρχίσει εκ νέου η εκτέλεση, οι δικαιούχοι πρέπει να εκπληρώσουν τις γνωστοποιηθείσες προϋποθέσεις το συντομότερο δυνατό και να ενημερώσουν την Επιτροπή για την πρόοδο που σημειώθηκε στο θέμα αυτό.

Εάν εκπληρωθούν οι προϋποθέσεις για την επανέναρξη της εκτέλεσης ή πραγματοποιηθούν οι απαραίτητοι έλεγχοι εξακρίβωσης, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση / ενημέρωση στο Συντονιστή:

- α) ενημερώνοντάς τον ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την άρση της αναστολής και
- β) ζητώντας του να υποβάλει αίτηση τροποποίησης της Σύμβασης όπως προβλέπεται στο Άρθρο II.16.3. Η εν λόγω υποχρέωση δεν υφίσταται εάν η Σύμβαση ή η συμμετοχή ενός δικαιούχου καταγγεληθεί/ τερματισθεί σύμφωνα με τα Άρθρα II.17.1, ή το Άρθρο II.17.2.1 στοιχεία (γ), (στ) ή το Άρθρο II.17.3.1 (η).

II.16.3 Συνέπειες της αναστολής εκτέλεσης

Εάν είναι δυνατή η επανέναρξη της εκτέλεσης του Σχεδίου και η Σύμβαση δεν έχει καταγγεληθεί, πρέπει να τροποποιηθεί η Σύμβαση, βάσει του άρθρου II.13 προκειμένου:

- α) να καθοριστεί η ημερομηνία επανέναρξης του Σχεδίου·
- β) να παραταθεί η διάρκεια του Σχεδίου και
- γ) να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες αλλαγές για την προσαρμογή του Σχεδίου στη νέα κατάσταση.

Η αναστολή αίρεται από την ημερομηνία επανέναρξης που ορίζεται στην τροποποίηση. Η ημερομηνία αυτή, δύναται να είναι προγενέστερη της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της τροποποίησης.

Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο αναστολής της εκτέλεσης του Σχεδίου ή της αναστολής μέρους αυτού δεν επιστρέφονται ούτε καλύπτονται από την επιχορήγηση.

Η αναστολή εκτέλεσης του Σχεδίου δε θίγει το δικαίωμα της Επιτροπής να καταγγείλει τη Σύμβαση, σύμφωνα με το Άρθρο II.17.2, να καταγγείλει τη συμμετοχή ενός δικαιούχου, σύμφωνα με το Άρθρο II.17.3, να μειώσει την επιχορήγηση ή να ανακτήσει αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, σύμφωνα με τα άρθρα II.25.4 και II.26.

Κανένα αντισυμβαλλόμενο μέρος δεν έχει δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση λόγω του αναστολής από το έτερο μέρος.

ΑΡΘΡΟ II.17 — ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

II.17.1 Καταγγελία της Σύμβασης από το Συντονιστή

Οι δικαιούχοι μπορεί να καταγγείλουν τη Σύμβαση.

Ο Συντονιστής πρέπει να αποστέλλει στην Επιτροπή *επίσημη γνωστοποίηση / ενημέρωση* της καταγγελίας αναφέροντας:

- α) τους λόγους της καταγγελίας και
- β) την ημερομηνία κατά την οποία η καταγγελία αρχίζει να παράγει αποτελέσματα. Η ημερομηνία αυτή πρέπει να είναι μεταγενέστερη της *επίσημης* γνωστοποίησης.

Εάν ο Συντονιστής δεν αναφέρει τους λόγους της καταγγελίας ή εάν η Επιτροπή κρίνει ότι οι προβαλλόμενοι λόγοι δεν δικαιολογούν την καταγγελία, η Σύμβαση θα θεωρείται ότι έχει καταγγελθεί καταχρηστικά.

Η καταγγελία αρχίζει να παράγει αποτελέσματα από την ημέρα που ορίζεται στην *επίσημη γνωστοποίηση / ενημέρωση*.

II.17.2 Καταγγελία της συμμετοχής ενός ή περισσότερων δικαιούχων από τον Συντονιστή

Η συμμετοχή ενός ή περισσότερων δικαιούχων μπορεί να καταγγελθεί από το Συντονιστή ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου δικαιούχου ή εξ ονόματος των άλλων δικαιούχων.

Ο Συντονιστής πρέπει να αποστέλλει στην Επιτροπή *επίσημη γνωστοποίηση / ενημέρωση* της καταγγελίας και να ενημερώσει τον δικαιούχο τον οποίο αφορά η καταγγελία.

Σε περίπτωση καταγγελίας της συμμετοχής του Συντονιστή χωρίς τη συγκατάθεσή του, η *επίσημη γνωστοποίηση / ενημέρωση* πρέπει να υποβληθεί από άλλο δικαιούχο (ο οποίος θα ενεργεί εξ ονόματος των λοιπών δικαιούχων).

Η *επίσημη* κοινοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει:

- α) τους λόγους της καταγγελίας·
- β) τη γνώμη του δικαιούχου τον οποίο αφορά η καταγγελία (ή απόδειξη ότι η εν λόγω γνώμη έχει ζητηθεί εγγράφως)·

- γ) την ημερομηνία κατά την οποία η καταγγελία αρχίζει να παράγει αποτελέσματα. Η ημερομηνία αυτή πρέπει να είναι μεταγενέστερη της επίσημης γνωστοποίησης/ ενημέρωσης και
- δ) αίτηση τροποποίησης όπως προβλέπεται στο άρθρο II.17.4.2 στοιχείο (α).

Εάν ο Συντονιστής ή ο δικαιούχος δεν αναφέρει τους λόγους της καταγγελίας ή εάν η Επιτροπή κρίνει ότι οι προβαλλόμενοι λόγοι δεν δικαιολογούν την καταγγελία, η συμμετοχή θα θεωρείται ότι έχει καταγγελθεί καταχρηστικά.

Η καταγγελία αρχίζει να παράγει αποτελέσματα από την ημέρα που ορίζεται στην επίσημη γνωστοποίηση/ ενημέρωση.

II. 17.3 Καταγγελία της Σύμβασης από την Επιτροπή

II.17.3.1 Λόγοι της καταγγελίας

Η Επιτροπή μπορεί να καταγγείλει τη Σύμβαση ή τη συμμετοχή ενός ή περισσότερων δικαιούχων, εάν:

- (α) υπάρξει μεταβολή στη νομική, οικονομική, τεχνική ή οργανωτική κατάσταση ή στο ιδιοκτησιακό καθεστώς του δικαιούχου σε βαθμό που να είναι πιθανό να επηρεάσει ουσιαστικά την εκτέλεση της Σύμβασης ή να θέσει υπό αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης ή μια αλλαγή όσον αφορά τις περιπτώσεις αποκλεισμού που απαριθμούνται στο Άρθρο 136 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1046, γεγονός που θέτει υπό αμφισβήτηση την απόφαση χορήγησης της επιχορήγησης.
- (β) ακολούθως της διακοπής της συμμετοχής δικαιούχου ή περισσότερων δικαιούχων, οι απαιτούμενες τροποποιήσεις της Σύμβασης θα έθεταν εν αμφιβόλω την απόφαση επιχορήγησης ή θα είχαν ως αποτέλεσμα την άνιση μεταχείριση των αιτούντων.
- (γ) οι δικαιούχοι, κάθε σχετιζόμενο πρόσωπο ή οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο που είναι ουσιώδες για την ανάθεση ή την εφαρμογή της Σύμβασης έχει διαπράξει σοβαρή παραβίαση υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένης της μη προσήκουσας εφαρμογής του σχεδίου, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα Ι
- (δ) η εκτέλεση του Σχεδίου εμποδίζεται ή έχει ανασταλεί λόγω ανωτέρας βίας ή λόγω έκτακτων περιστάσεων και είτε:
- (i) η επανέναρξη της εκτέλεσης είναι αδύνατη ή
 - (ii) οι απαιτούμενες τροποποιήσεις της Σύμβασης θα έθεταν υπό αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης ή θα παραβίαζαν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων.
- (ε) ένας δικαιούχος ή άλλο πρόσωπο το οποίο αναλαμβάνει απεριόριστη ευθύνη για τις οφειλές του εν λόγω δικαιούχου:
- (i) έχει κηρυχθεί σε πτώχευση, υπόκειται σε διαδικασίες χρεωκοπίας (αφερεγγυότητας) ή εκκαθάρισης, τα περιουσιακά του στοιχεία διαχειρίζονται από εκκαθαριστή ή από δικαστήριο, έχει συνάψει συμφωνία με τους πιστωτές, έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου.
 - (ii) παραβιάζει τις υποχρεώσεις του σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο

- (στ) ένας δικαιούχος ή κάθε σχετιζόμενο πρόσωπο ή οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο που είναι ουσιώδες για την ανάθεση ή την εφαρμογή της Σύμβασης έχει διαπράξει:
- (i) σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα που αποδεικνύεται με οποιοδήποτε μέσο
 - (ii) απάτη
 - (iii) διαφθορά
 - (iv) συμπεριφορές που σχετίζονται με εγκληματικές οργανώσεις
 - v) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες
 - vi) εγκλήματα που σχετίζονται με την τρομοκρατία (συμπεριλαμβανομένης χρηματοδότηση της τρομοκρατίας)
 - (vii) παιδική εργασία ή άλλα αδικήματα που αφορούν την εμπορία ανθρώπων
- (ζ) η Επιτροπή διαθέτει αποδείξεις ότι ένας δικαιούχος ή κάθε σχετιζόμενο πρόσωπο ή οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο που είναι ουσιώδες για την ανάθεση ή την εφαρμογή της Σύμβασης έχει διαπράξει *παρατυπίες* ή *απάτη* ή αθέτηση των υποχρεώσεων κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή την εκτέλεση της Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης όπου δικαιούχος ή οποιοδήποτε *σχετιζόμενο πρόσωπο* έχει υποβάλλει ψευδείς πληροφορίες ή δεν έχει προσκομίσει απαιτούμενες πληροφορίες·
- (η) η Επιτροπή διαθέτει αποδείξεις ότι ένας δικαιούχος έχει διαπράξει συστηματικά ή επανειλημμένα *παρατυπίες*, *απάτη* ή σοβαρή αθέτηση υποχρεώσεων στο πλαίσιο άλλων επιχορηγήσεων από την Ένωση ή την Ευρατόμ, οι οποίες χορηγήθηκαν σε αυτόν υπό ανάλογους όρους και οι εν λόγω *παρατυπίες*, η *απάτη* ή η αθέτηση έχουν ουσιώδη επίδραση στην εν λόγω επιχορήγηση
- (θ) ένας δικαιούχος ή οποιοδήποτε σχετιζόμενο πρόσωπο ή οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο που είναι ουσιώδες για την ανάθεση ή την εφαρμογή της συμφωνίας έχει δημιουργήσει μια οντότητα διαφορετικής δικαιοδοσίας με σκοπό την καταστράτηγηση των φορολογικών, κοινωνικών ή οποιωνδήποτε άλλων νομικών υποχρεώσεων στη δικαιοδοσία της έδρας του, της κεντρικής διοίκησης ή της κύριας εγκατάστασής της·
- (ι) ένας δικαιούχος ή οποιοδήποτε σχετιζόμενο πρόσωπο έχει συσταθεί με την πρόθεση που αναφέρεται στο στοιχείο (η), ή
- (ια) η Επιτροπή έχει αποστείλει στον δικαιούχο, μέσω του συντονιστή, *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση ζητώντας του να διακόψει τη συμμετοχή συνδεδεμένης οντότητάς του διότι η εν λόγω οντότητα υπόκειται σε κατάσταση προβλεπόμενη στα στοιχεία (δ) έως (θ) και ο δικαιούχος δεν έχει αιτηθεί τροποποίηση για τη διακοπή της συμμετοχής της οντότητας και την ανακατανομή των καθυκόντων της.

II.17.3.2 Διαδικασία καταγγελίας

Βήμα 1 – Πριν καταγγείλει τη Σύμβαση η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στο συντονιστή:

- α) ενημερώνοντάς τον σχετικά με:
 - (i) την πρόθεσή της να προβεί σε καταγγελία·
 - (ii) τους λόγους της καταγγελίας· και

- β) αιτουμένη από αυτόν, εντός 45 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της επίσημης γνωστοποίησης/ ενημέρωσης:
- (i) να υποβάλει παρατηρήσεις εκ μέρους όλων των δικαιούχων και
 - (ii) στην περίπτωση του Άρθρου II.17.3.1 στοιχείο (γ), να ενημερώσει την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις βάσει της Σύμβασης.

Βήμα 2 – Εάν η Επιτροπή δεν λάβει παρατηρήσεις ή αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία καταγγελίας παρά τις παρατηρήσεις που έλαβε, θα αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στο συντονιστή ενημερώνοντάς τον σχετικά με την καταγγελία και την ημερομηνία κατά την οποία αυτή αρχίζει να παράγει συνέπειες. Ο συντονιστής πρέπει άμεσα να ενημερώσει τους δικαιούχους για την καταγγελία.

Διαφορετικά, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στο συντονιστή ενημερώνοντάς τον ότι δεν θα συνεχιστεί η διαδικασία καταγγελίας.

Η καταγγελία αρχίζει να παράγει συνέπειες:

- α) όσον αφορά καταγγελίες βάσει του Άρθρου II.17.3.1 στοιχεία (α), (β), (γ) και (ε): την ημέρα που ορίζεται στην *επίσημη* γνωστοποίηση της καταγγελίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2 (ήτοι στο βήμα 2 ως ανωτέρω)·
- β) όσον αφορά καταγγελίες βάσει του άρθρου II.17.3.1 στοιχεία (δ), (στ) και (ζ) έως (η): την επόμενη ημέρα μετά τη λήψη από το δικαιούχο της *επίσημης* γνωστοποίησης της καταγγελίας που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο (ήτοι στο βήμα 2 ανωτέρω).

II.17.4 Συνέπειες της καταγγελίας

II.17.4.1. Συνέπειες της καταγγελίας της Σύμβασης

Εντός 60 ημερολογιακών ημερών από την ημέρα κατά την οποία η καταγγελία αρχίζει να παράγει συνέπειες, ο συντονιστής πρέπει να υποβάλει αίτημα αποπληρωμής όπως προβλέπεται στο Άρθρο I.4.4.

Εάν η Επιτροπή δεν λάβει αίτημα αποπληρωμής του υπολοίπου εντός της ανωτέρω προθεσμίας, μόνον οι δαπάνες ή οι συνεισφορές που περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένη τεχνική έκθεση και, κατά περίπτωση, σε εγκεκριμένη οικονομική κατάσταση, αποζημιώνονται ή καλύπτονται από την επιχορήγηση.

Εάν η Σύμβαση καταγγελθεί από την Επιτροπή διότι ο συντονιστής έχει αθετήσει την υποχρέωσή του να υποβάλει αίτημα καταβολής, ο συντονιστής δεν δύναται να υποβάλει αίτημα καταβολής μετά την καταγγελία. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται η δεύτερη υποπαράγραφος.

Η Επιτροπή υπολογίζει το τελικό ποσό της επιχορήγησης όπως αναφέρεται στο Άρθρο II.25 και το ποσό της αποπληρωμής όπως αναφέρεται στο άρθρο I.4.5 βάσει των Εκθέσεων που έχουν υποβληθεί. Καλύπτονται από την επιχορήγηση μόνον οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί πριν αρχίσει να παράγει αποτελέσματα η καταγγελία ή έχουν πραγματοποιηθεί πριν την τελική ημερομηνία της περιόδου εφαρμογής, όπως ορίζεται στο άρθρο I.2.2, όποιο από τα δύο είναι το νωρίτερο. Όταν η επιχορήγηση λαμβάνει τη μορφή επιστροφής των δαπανών που όντως

πραγματοποιήθηκαν, όπως προβλέπονται στο άρθρο Ι.3.2, στοιχείο α σημείο i), επιστρέφονται ή καλύπτονται από την επιχορήγηση μόνο οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την καταγγελία. Δεν λαμβάνονται υπόψη, δεν αποζημιώνονται και δεν καλύπτονται από την επιχορήγηση δαπάνες που σχετίζονται με συμβάσεις οι οποίες εκτελούνται μόνο μετά την καταγγελία.

Η Επιτροπή μπορεί να μειώσει την επιχορήγηση σύμφωνα με το Άρθρο ΙΙ.25.4 σε περίπτωση:

- α) καταχρηστικής καταγγελίας της Σύμβασης από το συντονιστή κατά την έννοια του άρθρου ΙΙ.17.1 ή
- β) καταγγελίας της Σύμβασης από την Επιτροπή για οποιονδήποτε από τους λόγους που προβλέπονται στο Άρθρο ΙΙ.17.3.1 στοιχείο (γ),(στ) και (ζ) έως (η).

Κανένα από τα μέρη δεν δύναται να απαιτήσει αποζημίωση λόγω καταγγελίας της Σύμβασης από το έτερο μέρος.

Μετά την καταγγελία, εξακολουθούν να ισχύουν οι υποχρεώσεις του δικαιούχου, ειδικότερα οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα Ι.4, ΙΙ.6, ΙΙ.8, ΙΙ.9, ΙΙ.14, ΙΙ.27 και τυχόν πρόσθετες διατάξεις σχετικά με τη χρήση των αποτελεσμάτων οι οποίες προβλέπονται στους Ειδικούς Όρους.

ΙΙ.17.4.2. Αποτελέσματα της καταγγελίας της συμμετοχής ενός ή περισσότερων δικαιούχων:

α) Ο συντονιστής πρέπει να υποβάλει αίτηση τροποποίησης, η οποία περιλαμβάνει:

- (i) πρόταση ανακατανομής των καθηκόντων του δικαιούχου ή των δικαιούχων τους οποίους αφορά η καταγγελία και
- (ii) αν είναι απαραίτητο, προσθήκη ενός ή περισσότερων νέων δικαιούχων που θα διαδεχθούν τον δικαιούχο ή τους δικαιούχους τους οποίους αφορά η καταγγελία σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους βάσει της συμφωνίας.

Εάν η Επιτροπή καταγγείλει τη συμμετοχή δικαιούχου, ο συντονιστής πρέπει να υποβάλει την αίτηση τροποποίησης εντός 60 ημερολογιακών ημερών από την ημέρα κατά την οποία αρχίζει να παράγει αποτελέσματα η καταγγελία.

Εάν ο συντονιστής καταγγείλει τη συμμετοχή δικαιούχου, η αίτηση τροποποίησης πρέπει να συμπεριληφθεί στην επίσημη κοινοποίηση της καταγγελίας που αναφέρεται στο άρθρο ΙΙ.17.2.

Εάν η καταγγελία παράγει αποτελέσματα μετά το τέλος της περιόδου εκτέλεσης, δεν πρέπει να συμπεριληφθεί αίτηση τροποποίησης, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος δικαιούχος είναι ο συντονιστής. Στην περίπτωση αυτή, στην αίτηση τροποποίησης πρέπει να προτείνεται νέος συντονιστής.

Εάν η αίτηση τροποποίησης απορριφθεί από την Επιτροπή, η συμφωνία μπορεί να καταγγελθεί σύμφωνα με το άρθρο ΙΙ.17.3.1 στοιχείο β). Η αίτηση τροποποίησης μπορεί να απορριφθεί αν θέτει εν αμφιβόλω την απόφαση επιχορήγησης ή παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων.

(β) Ο δικαιούχος τον οποίο αφορά η καταγγελία πρέπει να υποβάλει στον συντονιστή:

- (i) τεχνική έκθεση· και
- (ii) κατά περίπτωση, οικονομική κατάσταση που καλύπτει την περίοδο από τη λήξη της τελευταίας περιόδου αναφοράς έως την ημερομηνία κατά την οποία η καταγγελία αρχίζει να παράγει αποτελέσματα.

Ο συντονιστής πρέπει να περιλαμβάνει τις εν λόγω πληροφορίες στην αίτηση πληρωμής για την επόμενη περίοδο αναφοράς.

Μόνον οι δραστηριότητες που έχουν αναληφθεί πριν από την ημερομηνία κατά την οποία η καταγγελία παράγει αποτελέσματα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Όταν η επιχορήγηση λαμβάνει τη μορφή επιστροφής των πραγματικών δαπανών σύμφωνα με το άρθρο Ι.3.2 στοιχείο (α) σημείο i), μόνον οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί από τον οικείο δικαιούχο πριν αρχίσει να παράγει αποτελέσματα η καταγγελία επιστρέφονται ή καλύπτονται από την επιχορήγηση. Δεν επιστρέφονται και δεν καλύπτονται από την επιχορήγηση δαπάνες που σχετίζονται με συμβάσεις οι οποίες επρόκειτο να εκτελεστούν μόνο μετά την καταγγελία.

Η Επιτροπή μπορεί να μειώσει την επιχορήγηση σύμφωνα με το άρθρο ΙΙ.25.4 σε περίπτωση:

- α) καταχρηστικής καταγγελίας της συμμετοχής δικαιούχου από τον συντονιστή κατά την έννοια του άρθρου ΙΙ.17.2 ή
- β) καταγγελίας της συμμετοχής δικαιούχου από την Επιτροπή για οποιονδήποτε από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο ΙΙ.17.3.1 στοιχεία (γ), (στ), (ζ), (η) και (θ).

Κανένα από τα μέρη δεν μπορεί να απαιτήσει αποζημίωση λόγω καταγγελίας της συμμετοχής δικαιούχου από το άλλο μέρος.

Μετά την καταγγελία, εξακολουθούν να ισχύουν οι υποχρεώσεις του δικαιούχου τον οποίο αφορά η καταγγελία, ειδικότερα οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα Ι.4, ΙΙ.6, ΙΙ.8, ΙΙ.9, ΙΙ.14, ΙΙ.27 και τυχόν πρόσθετες διατάξεις σχετικά με τη χρήση των αποτελεσμάτων οι οποίες προβλέπονται στους ειδικούς όρους

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.18 — ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΙΙ.18.1 Η Σύμβαση διέπεται από το ισχύον και εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης, το οποίο συμπληρώνεται, όπου κρίνεται απαραίτητο, από το Ελληνικό δίκαιο.

ΙΙ.18.2 Σύμφωνα με το Άρθρο 272 της ΣΛΕΕ, το Γενικό Δικαστήριο ή, σε δεύτερο βαθμό, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αποκλειστικά αρμόδια για την εκδίκαση τυχόν διαφορών μεταξύ της Ένωσης και κάθε δικαιούχου σχετικά με την ερμηνεία, την εφαρμογή ή το κύρος της Σύμβασης, εφόσον η διαφορά δεν είναι δυνατόν να επιλυθεί με φιλικό διακανονισμό.

ΙΙ.18.3 Σύμφωνα με το Άρθρο 299 της ΣΛΕΕ, για τους σκοπούς της ανάκτησης κατά την έννοια του άρθρου ΙΙ.26, η Επιτροπή δύναται να εκδώσει εκτελεστή απόφαση για την επιβολή χρηματικών υποχρεώσεων εις βάρος, εκτός των κρατών, και σε πρόσωπα.

Κατά της εν λόγω απόφασης μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το Άρθρο 263 της ΣΛΕΕ.

ΜΕΡΟΣ Β — ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**ΆΡΘΡΟ II.19 — ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ****II.19.1 Όροι επιλεξιμότητας των δαπανών**

Επιλέξιμες δαπάνες του Σχεδίου είναι οι δαπάνες που όντως πραγματοποιήθηκαν από τον δικαιούχο και οι οποίες ανταποκρίνονται στα ακόλουθα κριτήρια:

- α) έχουν πραγματοποιηθεί εντός της *περιόδου υλοποίησης*, με εξαίρεση τις δαπάνες που αφορούν το αίτημα αποπληρωμής και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο άρθρο I.4.4,
- β) εμφανίζονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό. Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός παρατίθεται στο Παράρτημα II,
- γ) έχουν πραγματοποιηθεί για τους σκοπούς του Σχεδίου, όπως περιγράφονται στο Παράρτημα II και είναι απαραίτητες για την εκτέλεσή του,
- δ) είναι αναγνωρίσιμες και επαληθεύσιμες, ειδικότερα εγγράφονται στα λογιστικά βιβλία του δικαιούχου και προσδιορίζονται σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος και σύμφωνα με τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους που αυτός εφαρμόζει,
- ε) συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της ισχύουσας φορολογικής και διοικητικής νομοθεσίας και
- στ) είναι εύλογες, αιτιολογημένες και συμμορφώνονται προς την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως όσον αφορά την οικονομία και την αποδοτικότητα.

II.19.2 Επιλέξιμες άμεσες δαπάνες

Για να είναι επιλέξιμες, οι *άμεσες δαπάνες* του Σχεδίου πρέπει να πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας που προβλέπονται στο Άρθρο II.19.1.

Ειδικότερα, οι ακόλουθες κατηγορίες δαπανών αποτελούν επιλέξιμες *άμεσες δαπάνες*, εφόσον πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας που προβλέπονται στο Άρθρο II.19.1, καθώς και τους ακόλουθους όρους:

- α) οι δαπάνες του απασχολούμενου προσωπικού στο δικαιούχο με σύμβασης εργασίας ή με ισοδύναμη πράξη διορισμού και είναι επιφορτισμένο με την εκτέλεση του Σχεδίου, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δαπάνες είναι σύμφωνες με τη συνήθη πολιτική του δικαιούχου σχετικά με τις αποδοχές.

Οι εν λόγω δαπάνες περιλαμβάνουν τους πραγματικούς μισθούς μαζί με τις ασφαλιστικές εισφορές και τις λοιπές νόμιμες δαπάνες που εντάσσονται στις αποδοχές. Οι δαπάνες αυτές μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν πρόσθετες αμοιβές, συμπεριλαμβανομένων καταβολών βάσει συμπληρωματικών συμβάσεων, ανεξάρτητα από τη φύση των εν λόγω συμβάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι καταβάλλονται με συνεπή τρόπο κάθε φορά που απαιτείται το ίδιο είδος εργασίας ή εμπειρογνωμοσύνης, ανεξαρτήτως της πηγής της επιχορήγησης.

Οι δαπάνες για φυσικά πρόσωπα τα οποία εργάζονται βάσει συμβατικής σχέσης με τον δικαιούχο, διαφορετικής από τη σύμβαση εργασίας, ή τα οποία αποσπώνται στον δικαιούχο

από τρίτο μέρος έναντι μισθού, επιτρέπεται να συμπεριληφθούν στις δαπάνες προσωπικού, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- i) το άτομο εργάζεται υπό συνθήκες παρόμοιες με αυτές ενός μισθωτού (συγκεκριμένα σχετικά με τον τρόπο οργάνωσης της εργασίας, με τα εκτελούμενα καθήκοντα/ υπηρεσίες και με το χώρο παροχής που αυτά εκτελούνται) ·
 - ii) το προϊόν της εργασίας ανήκει στον δικαιούχο(εκτός εάν κατ' εξαίρεση έχει συμφωνηθεί διαφορετικά)·και
 - iii) οι δαπάνες δεν διαφέρουν σημαντικά από τις δαπάνες για προσωπικό που εκτελεί παρόμοια καθήκοντα βάσει της σύμβασης εργασίας με τον δικαιούχο·
- β) τα οδοιπορικά και συναφή έξοδα διαμονής, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δαπάνες είναι σύμφωνες με τις συνήθειες πρακτικές του δικαιούχου όσον αφορά τα ταξίδια·
- γ) οι δαπάνες απόσβεσης εξοπλισμού ή άλλων παγίων (νέων ή μεταχειρισμένων) όπως καταγράφονται στις λογιστικές καταστάσεις του δικαιούχου, υπό την προϋπόθεση ότι το πάγιο στοιχείο:
- i) καταγράφεται σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα και τις συνήθειες λογιστικές πρακτικές του δικαιούχου και
 - ii) έχει αγοραστεί σύμφωνα με το Άρθρο II.10.1, εφόσον η απόκτηση αυτού έχει πραγματοποιηθεί εντός της *περιόδου εκτέλεσης του Σχεδίου*.
- Οι δαπάνες ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή άλλων παγίων είναι επίσης επιλέξιμες, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν το κόστος απόσβεσης παρόμοιου εξοπλισμού ή παγίων και δεν περιλαμβάνουν χρηματοπιστωτική επιβάρυνση·
- Για τον καθορισμό των επιλέξιμων δαπανών λαμβάνεται υπόψη μόνο το μέρος της απόσβεσης, ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης του εξοπλισμού που αντιστοιχεί στην *περίοδο υλοποίησης* και στο ποσοστό πραγματικής χρήσης του για τους σκοπούς του *Σχεδίου*. Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με τους Ειδικούς Όρους, μπορεί να είναι επιλέξιμο το σύνολο των δαπανών αγοράς εξοπλισμού, εφόσον αυτό δικαιολογείται από τη φύση του *Σχεδίου* και το πλαίσιο χρήσης του εξοπλισμού ή των παγίων·
- δ) οι δαπάνες για αναλώσιμα και εφόδια, υπό την προϋπόθεση ότι:
- i) έχουν αγοραστεί σύμφωνα με το Άρθρο II.10.1·και
 - ii) παρέχονται άμεσα στο *Σχέδιο*·
- ε) οι δαπάνες που απορρέουν απευθείας από απαιτήσεις που προβλέπονται στη Σύμβαση (διάδοση πληροφοριών, ειδική αξιολόγηση του *Σχεδίου*, λογιστικοί έλεγχοι, μεταφράσεις, αναπαραγωγή εγγράφων), συμπεριλαμβανόμενης της δαπάνης των οικονομικών εγγυήσεων που έχουν ζητηθεί, εφόσον οι αντίστοιχες υπηρεσίες αγοράζονται σύμφωνα με το Άρθρο II.10.1·

- στ) οι δαπάνες που απορρέουν από *συμβάσεις υπεργολαβίας* κατά την έννοια του Άρθρου II.11, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Άρθρο II.11.1 στοιχεία (α), (β), (γ) και (δ).
- ζ) δαπάνες οικονομικής ενίσχυσης τρίτων κατά την έννοια του Άρθρου II.12, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.
- η) δασμοί, φόροι και επιβαρύνσεις που καταβάλλει ο δικαιούχος, ιδίως ο φόρος προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ), εφόσον περιλαμβάνονται στις επιλέξιμες *άμεσες δαπάνες*, εκτός εάν η Σύμβαση ορίζει άλλως.

II.19.3 Επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες

Για να είναι επιλέξιμες, οι *έμμεσες δαπάνες* του Σχεδίου πρέπει να αντιπροσωπεύουν εύλογο ποσοστό των συνολικών γενικών δαπανών του δικαιούχου και να πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας του Άρθρου II.19.1.

Εάν δεν προβλέπεται άλλως στο Άρθρο I.3.2, οι επιλέξιμες *έμμεσες δαπάνες* πρέπει να δηλώνονται βάσει ενιαίου συντελεστή 7% των συνολικών επιλέξιμων *άμεσων δαπανών*.

II.19.4 Μη επιλέξιμες δαπάνες

Επιπροσθέτως, οποιασδήποτε άλλης δαπάνης που δεν πληροί τους όρους του Άρθρου II.19.1, μη επιλέξιμες θεωρούνται οι ακόλουθες δαπάνες:

- α) απόδοση κεφαλαίου και μερίσματα που καταβάλλονται από έναν δικαιούχο.
- β) χρέη και επιβαρύνσεις για την εξυπηρέτηση χρεών.
- γ) προβλέψεις/ αποζημιώσεις για ζημίες ή χρέη.
- δ) χρεωστικοί τόκοι.
- ε) επισφαλείς απαιτήσεις.
- στ) συναλλαγματικές ζημίες.
- ζ) έξοδα μεταφορών πίστωσης από την Επιτροπή, τα οποία χρεώνει η τράπεζα του δικαιούχου.
- η) δαπάνες που δηλώνονται από τον δικαιούχο στο πλαίσιο άλλου Σχεδίου το οποίο επιχορηγείται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Σε αυτές περιλαμβάνονται και οι επιχορηγήσεις που έχουν χορηγηθεί από κράτος μέλος και χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, καθώς και επιχορηγήσεις από άλλους Οργανισμούς εκτός της Επιτροπής με σκοπό την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης. Ειδικότερα, εάν ο δικαιούχος λαμβάνει επιχορήγηση λειτουργίας που χρηματοδοτείται από κοινοτικά κονδύλια ή κονδύλια Ευρατόμ, δε μπορεί να δηλώσει έμμεσες δαπάνες για την/ τις περίοδο/ περιόδους που καλύπτονται από την επιχορήγηση λειτουργίας, εκτός και εάν μπορεί να αποδείξει ότι η επιχορήγηση λειτουργίας δεν καλύπτει δαπάνες του Σχεδίου.
- θ) συνεισφορές σε είδος από τρίτους.
- ι) υπερβολικές ή αλόγιστες δαπάνες.
- ια) εκπιπτόμενος ΦΠΑ.

ΆΡΘΡΟ II.20 — ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΗΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΟΣΩΝ

II.20.1 Δήλωση δαπανών και συνεισφορών

Κάθε δικαιούχος πρέπει να δηλώνει ως επιλέξιμες δαπάνες ή ως αιτούμενη συνεισφορά:

- α) για πραγματικές δαπάνες: οι δαπάνες τις οποίες όντως πραγματοποίησε για το Σχέδιο·
- β) για χρηματοδοτική συνεισφορά ανά μοναδιαίο κόστος δαπάνης ή χρηματοδοτικές μοναδιαίες συνεισφορές : το ποσό που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του ποσού ανά μονάδα δαπάνης το οποίο προβλέπεται στο Άρθρο Ι.3.2 περ. (α) (ii) ή (β) με τον πραγματικό αριθμό των μονάδων δαπάνης που χρησιμοποιήθηκαν ή παρήχθησαν·
- γ) για κατ' αποκοπή δαπάνες ή κατ' αποκοπή ποσό: το συνολικό ποσό που προβλέπεται στο Άρθρο Ι.3.2 περ. (α) (iii) ή (γ), εάν οι αντίστοιχες εργασίες ή το αντίστοιχο τμήμα του Σχεδίου όπως περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙ έχουν εκτελεστεί δεόντως·
- δ) για χρηματοδοτικές δαπάνες βάσει ενιαίου συντελεστή ή χρηματοδοτικές συνεισφορές ανά μοναδιαίο κόστος δαπάνης βάσει ενιαίου συντελεστή: το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή του ενιαίου συντελεστή που προβλέπεται στο Άρθρο Ι.3.2. περ. (α) (iv) ή (δ).
- ε) για τη χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με το κόστος: το συνολικό ποσό που ορίζεται στο Άρθρο Ι.3.2 στοιχείο (ε), εάν τα αντίστοιχα αποτελέσματα ή όροι που περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙ έχουν επιτευχθεί ή εκπληρωθεί δεόντως.
- στ) για χρηματοδοτική συνεισφορά ανά μοναδιαίο κόστος που δηλώνεται με βάση τις συνήθειες λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: το ποσό που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του ποσού ανά μονάδα, το οποίο υπολογίζεται με βάση τις συνήθειες λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου, με τον πραγματικό αριθμό των μονάδων που χρησιμοποιήθηκαν ή παρήχθησαν·
- ζ) για κατ' αποκοπή δαπάνες που δηλώνονται με βάση τις συνήθειες λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: το συνολικό ποσό που υπολογίζεται σύμφωνα με τις συνήθειες λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου, εφόσον οι αντίστοιχες εργασίες ή το αντίστοιχο τμήμα του Σχεδίου έχουν εκτελεστεί δεόντως·
- η) για δαπάνες βάσει ενιαίου συντελεστή που δηλώνονται σύμφωνα με τις συνήθειες λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή του ενιαίου συντελεστή που υπολογίζεται σύμφωνα με τις συνήθειες λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου.

II.20.2 Αρχεία και λοιπά δικαιολογητικά των δαπανών και των εισφορών που δηλώνονται

Κάθε δικαιούχος πρέπει να προσκομίζει τα ακόλουθα, εφόσον του ζητηθεί να το πράξει στο πλαίσιο των απλών ή λογιστικών ελέγχων που περιγράφονται στο Άρθρο ΙΙ.27:

- α) για πραγματικές δαπάνες: επαρκή δικαιολογητικά έγγραφα που να αποδεικνύουν τις δηλωθείσες δαπάνες, όπως συμβάσεις, τιμολόγια και λογιστικά βιβλία.
Επίσης, οι συνήθειες λογιστικές πρακτικές και οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του δικαιούχου θα πρέπει να επιτρέπουν την άμεση αντιστοίχιση των ποσών που έχουν δηλωθεί με τα καταγεγραμμένα ποσά στις λογιστικές του καταστάσεις, καθώς και με τα ποσά που προκύπτουν από τα δικαιολογητικά έγγραφα·
- β) για χρηματοδοτικές συνεισφορές ανά μοναδιαίο κόστος ή χρηματοδοτικές μοναδιαίες συνεισφορές: επαρκή δικαιολογητικά έγγραφα που να αποδεικνύουν τον αριθμό των χρηματοδοτικών μονάδων συνεισφοράς που έχουν δηλωθεί.
Ο δικαιούχος δεν υποχρεούται να προσδιορίσει τις πραγματικές επιλέξιμες δαπάνες που καλύπτονται ή να προσκομίσει δικαιολογητικά, όπως λογιστικές καταστάσεις, για να αποδείξει το ποσό που δηλώνεται ανά χρηματοδοτική μονάδα·

- γ) για κατ' αποκοπή δαπάνες ή κατ' αποκοπή χρηματοδοτικές συνεισφορές: επαρκή δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν ότι το Σχέδιο υλοποιήθηκε δεόντως.
Ο δικαιούχος δεν υποχρεούται να προσδιορίσει τις πραγματικές επιλέξιμες δαπάνες που καλύπτονται ή να προσκομίσει δικαιολογητικά, όπως λογιστικές καταστάσεις, για να αποδείξει τη δαπάνη που δηλώνεται ως κατ' αποκοπή ποσό.
- δ) για δαπάνες βάσει ενιαίου συντελεστή ή συνεισφορές βάσει ενιαίου συντελεστή: επαρκή δικαιολογητικά έγγραφα που να αποδεικνύουν τις επιλέξιμες δαπάνες ή την αιτούμενη συνεισφορά στις οποίες εφαρμόζεται ο ενιαίος συντελεστής.
Ο δικαιούχος δεν υποχρεούται να προσδιορίσει τις πραγματικές επιλέξιμες δαπάνες που καλύπτονται ή να προσκομίσει δικαιολογητικά έγγραφα, όπως λογιστικές καταστάσεις, για τον εφαρμοζόμενο ενιαίο συντελεστή.
- ε) για τη χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με το κόστος: επαρκή δικαιολογητικά για την απόδειξη της προσήκουσας εφαρμογής του Σχεδίου
Ο δικαιούχος δεν χρειάζεται να προσδιορίσει το πραγματικό επιλέξιμο κόστος ή να παράσχει δικαιολογητικά έγγραφα, όπως λογιστικές καταστάσεις, για να αποδείξει το ποσό που δηλώνεται ως χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με το κόστος.
- στ) για χρηματοδοτική συνεισφορά ανά μοναδιαίο κόστος που δηλώνεται με βάση τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: επαρκή δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν τον αριθμό των μονάδων που έχουν δηλωθεί.
- ζ) για κατ' αποκοπή δαπάνες που δηλώνονται με βάση τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: επαρκή δικαιολογητικά έγγραφα που να αποδεικνύουν ότι το Σχέδιο υλοποιήθηκε δεόντως.
- η) για δαπάνες βάσει ενιαίου συντελεστή που δηλώνονται σύμφωνα με τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου: επαρκή δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν τις επιλέξιμες δαπάνες στις οποίες εφαρμόζεται ο ενιαίος συντελεστής.

II.20.3 Όροι καθορισμού της συμμόρφωσης των λογιστικών πρακτικών κόστους

II.20.3.1 Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο Άρθρο II.20.2 στοιχεία (στ), (ζ) και (η), ο δικαιούχος δεν υποχρεούται να προσδιορίσει τις πραγματικές επιλέξιμες δαπάνες που καλύπτονται, αλλά πρέπει να διασφαλίζει ότι οι λογιστικές πρακτικές κόστους που χρησιμοποιούνται για τη δήλωση επιλέξιμων δαπανών πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι χρησιμοποιούμενες λογιστικές πρακτικές κόστους είναι οι συνήθεις λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου και εφαρμόζονται με συνέπεια, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησης·
- β) οι δαπάνες που δηλώνονται συμφωνούν άμεσα με τα ποσά που καταχωρίζονται στους γενικούς λογαριασμούς και
- γ) οι κατηγορίες δαπανών που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των δαπανών που δηλώνονται δεν περιλαμβάνουν μη επιλέξιμες δαπάνες ή δαπάνες που καλύπτονται από άλλες μορφές επιχορήγησης σύμφωνα με το Άρθρο I.3.2.

II.20.3.2 Εφόσον προβλέπεται στους Ειδικούς Όρους, ο δικαιούχος μπορεί να υποβάλει στην Επιτροπή αίτημα ζητώντας να αξιολογηθεί η συμμόρφωση των συνήθων λογιστικών πρακτικών κόστους που ακολουθεί. Εφόσον απαιτείται σύμφωνα με τους Ειδικούς Όρους, το αίτημα πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό συμμόρφωσης των λογιστικών

πρακτικών κόστους (εφεξής «πιστοποιητικό συμμόρφωσης των λογιστικών πρακτικών κόστους»).

Το πιστοποιητικό συμμόρφωσης των λογιστικών πρακτικών κόστους πρέπει:

- α) να έχει εκδοθεί από εγκεκριμένο ελεγκτή ή, εάν ο δικαιούχος είναι δημόσιος φορέας, από αρμόδιο και ανεξάρτητο δημόσιο λειτουργό ·και
- β) να έχει συνταχθεί σύμφωνα με το Παράρτημα VII.

Το πιστοποιητικό πρέπει να πιστοποιεί ότι οι λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου, οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη δήλωση των επιλέξιμων δαπανών, πληρούν τις προϋποθέσεις του Άρθρου II.20.3.1 καθώς και τυχόν συμπληρωματικές προϋποθέσεις που τυχόν προβλέπονται στους Ειδικούς Όρους.

II.20.3.3 Εάν η Επιτροπή επιβεβαιώσει τη συμμόρφωση των συνήθων λογιστικές πρακτικές κόστους του δικαιούχου, οι δαπάνες που δηλώνονται κατ' εφαρμογή των εν λόγω πρακτικών δεν μπορούν να αμφισβητηθούν εκ των υστέρων, εάν:

- α) οι πρακτικές που χρησιμοποιήθηκαν συμμορφώνονται με αυτές που έχει εγκρίνει η Επιτροπή ·και
- β) ο δικαιούχος δεν έχει αποκρύψει πληροφορίες, αποσκοπώντας στην έγκριση των λογιστικών πρακτικών κόστους που εφαρμόζει.

ΆΡΘΡΟ II.21 — ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

Εάν οι Ειδικοί Όροι περιλαμβάνουν διάταξη σχετικά με τις συνδεδεμένες οντότητες των δικαιούχων, οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες από μια τέτοιου είδους οντότητα είναι επιλέξιμες, εφόσον:

- α) πληρούν τις ίδιες προϋποθέσεις, δυνάμει των Άρθρων II.19 και II.20 όπως ισχύουν και για τον δικαιούχο·και
- β) ο δικαιούχος διασφαλίζει ότι οι προϋποθέσεις που ισχύουν για τον ίδιο δυνάμει των Άρθρων II.4, II.5, II.6, II.8, II.10, II.11 και II.27, ισχύουν και για την εν λόγω οντότητα.

ΆΡΘΡΟ II.22 — ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Οι δικαιούχοι επιτρέπεται να προσαρμόζουν τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό που παρατίθεται στο Παράρτημα II μέσω μεταφορών μεταξύ τους και μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών του προϋπολογισμού, εφόσον το Σχέδιο εκτελείται όπως περιγράφεται στο Παράρτημα II. Η εν λόγω προσαρμογή δεν απαιτεί τροποποίηση της Σύμβασης όπως προβλέπεται στο Άρθρο II.13.

Ωστόσο, οι δικαιούχοι δεν μπορούν να προσθέσουν δαπάνες που σχετίζονται με *συμβάσεις υπεργολαβίας*, οι οποίες δεν προβλέπονται στο Παράρτημα I, εκτός εάν οι εν λόγω συμπληρωματικές *συμβάσεις υπεργολαβίας* έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το Άρθρο II.11.1. στοιχείο (δ).

Κατ' εξαίρεση από το πρώτο εδάφιο, εάν οι δικαιούχοι επιθυμούν να τροποποιήσουν το ποσό της συνεισφοράς που δικαιούται να λάβει κάθε δικαιούχος, όπως αναφέρεται στο άρθρο II.26.3 τρίτο

εδάφιο στοιχείο γ), ο συντονιστής πρέπει να υποβάλει αίτηση τροποποίησης σύμφωνα με το άρθρο II.13.

Οι δύο πρώτες υποπαράγραφοι δεν εφαρμόζονται για ποσά τα οποία, όπως προβλέπεται στο Άρθρο I.3.2 στοιχείο (α) (iii) ή (γ), έχουν τη μορφή κατ' αποκοπή ποσών ή τα οποία, όπως προβλέπεται στο Άρθρο I.3.2 στοιχείο (ε), λαμβάνουν τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με το κόστος.

ΆΡΘΡΟ II.23 — ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Η Επιτροπή μπορεί να καταγγείλει τη Σύμβαση όπως προβλέπεται στο Άρθρο II.17.3.1 στοιχείο (γ) και μπορεί να μειώσει την επιχορήγηση όπως προβλέπεται στο Άρθρο II.25.4 εάν ο συντονιστής:

- α) δεν υποβάλει αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής ή πληρωμής του υπολοίπου συνοδευόμενη από τα έγγραφα που αναφέρονται στα Άρθρα I.4.3 ή I.4.4 εντός 60 ημερολογιακών ημερών από τη λήξη της αντίστοιχης περιόδου αναφοράς και
- β) εξακολουθεί να μην έχει υποβάλει σχετική αίτηση εντός 60 ακόμη ημερολογιακών ημερών κατόπιν γραπτής υπενθύμισης από την Επιτροπή.

ΆΡΘΡΟ II.24 — ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

II.24.1 Αναστολή καταβολών

II.24.1.1 Λόγοι αναστολής

Η Επιτροπή δύναται –ανά πάσα στιγμή κατά την εφαρμογή της Σύμβασης – να αναστείλει, την πληρωμή προχρηματοδότησης, τις ενδιάμεσες καταβολές για έναν ή περισσότερους δικαιούχους ή την αποπληρωμή του υπολοίπου για όλους τους δικαιούχους:

- α) εάν η Επιτροπή διαθέτει αποδείξεις ότι δικαιούχος έχει διαπράξει *παρατυπίες* ή *απάτη* ή αθέτηση υποχρεώσεων κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή κατά την εκτέλεση της Σύμβασης,
- β) εάν η Επιτροπή διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία ότι ένας δικαιούχος έχει διαπράξει συστηματικά ή επανειλημμένα σφάλματα, *παρατυπίες*, *απάτη* ή σοβαρή αθέτηση των υποχρεώσεων του στο πλαίσιο άλλων επιχορηγήσεων από την Ένωση ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ), οι οποίες χορηγήθηκαν στον εν λόγω δικαιούχο υπό ανάλογους όρους και τα εν λόγω σφάλματα, οι *παρατυπίες*, η *απάτη* ή η αθέτηση υποχρεώσεων έχουν ουσιώδη επίδραση στην εν λόγω επιχορήγηση· ή
- γ) εάν η Επιτροπή έχει την υπόνοια ότι δικαιούχος έχει διαπράξει *ουσιώδη σφάλματα*, *παρατυπίες*, *απάτη* ή αθέτηση υποχρεώσεων κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή την εκτέλεση της Σύμβασης και πρέπει να εξακριβώσει ότι αυτά έλαβαν χώρα.

II.24.1.2 Διαδικασία αναστολής

Βήμα 1 — Πριν από την αναστολή καταβολών, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη γνωστοποίηση/ ενημέρωση* στο συντονιστή:

- α) ενημερώνοντάς τον σχετικά με:
 - (i) την πρόθεσή της για αναστολή καταβολών.
 - (ii) τους λόγους της αναστολής

(iii) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο Άρθρο II.24.1.1 στοιχεία (α) και (β), τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την επανέναρξη των καταβολών και

β) καλώντας τον να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη του *επίσημης* γνωστοποίησης/ ενημέρωσης.

Βήμα 2 — Εάν η Επιτροπή δεν λάβει παρατηρήσεις ή αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία παρά τις παρατηρήσεις που έλαβε, πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στον συντονιστή ενημερώνοντάς τον σχετικά με:

- α) την αναστολή καταβολών
- β) του λόγους της αναστολής·
- γ) τις τελικές προϋποθέσεις για την επανέναρξη των πληρωμών στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο Άρθρο II.24.1.1 στοιχεία (α) και (β)·
- δ) την ενδεικτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της απαιτούμενης εξακρίβωσης στην περίπτωση που αναφέρεται στο Άρθρο II.24.1.1 στοιχείο (γ).

Ο συντονιστής πρέπει να ενημερώσει άμεσα τους λοιπούς δικαιούχους για την αναστολή. Η αναστολή αρχίζει να παράγει αποτελέσματα την ημέρα αποστολής της *επίσημης* γνωστοποίησης/ ενημέρωσης της αναστολής από την Επιτροπή (βήμα 2).

Διαφορετικά, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον ότι δεν θα συνεχίσει τη διαδικασία αναστολής.

II.24.1.3 Συνέπειες της αναστολής

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής καταβολών, ο συντονιστής δεν δικαιούται να υποβάλει:

- (α) οποιαδήποτε αιτήματα καταβολών και δικαιολογητικά τα οποία αναφέρονται στα Άρθρα I.4.2, I.4.3 και I.4.4. ή
- (β) όταν η αναστολή αφορά τις πληρωμές προχρηματοδότησης ή ενδιάμεσες καταβολές για έναν ή περισσότερους δικαιούχους μόνο, οποιαδήποτε αιτήματα καταβολών και δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τη συμμετοχή του οικείου δικαιούχου ή δικαιούχων στο Σχέδιο.

Οι αντίστοιχες αιτήσεις καταβολών και τα δικαιολογητικά έγγραφα μπορούν να υποβληθούν το συντομότερο δυνατό μετά την επανέναρξη των καταβολών ή μπορούν να συμπεριληφθούν στο πρώτο αίτημα καταβολής που καθίσταται απαιτητό μετά την επανέναρξη των καταβολών, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που ορίζεται στο άρθρο I.4.1.

Η αναστολή καταβολών δεν θίγει το δικαίωμα του συντονιστή να αναστείλει την εκτέλεση του Σχεδίου όπως προβλέπεται στο άρθρο II.16.1 ή να καταγγείλει τη Σύμβαση, ή τη συμμετοχή δικαιούχου όπως προβλέπεται στα άρθρα II.17.1 και II.17.2.

II.24.1.4 Επανέναρξη καταβολών

Προκειμένου η Επιτροπή να ξεκινήσει εκ νέου τις καταβολές, οι δικαιούχοι πρέπει να εκπληρώσουν τις γνωστοποιηθείσες προϋποθέσεις το συντομότερο δυνατό και να ενημερώσουν την Επιτροπή για την πρόοδο που σημειώθηκε στο θέμα αυτό.

Εάν ικανοποιηθούν οι προϋποθέσεις για την επανέναρξη των καταβολών, η αναστολή αίρεται. Η Επιτροπή θα αποστείλει στον συντονιστή *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση ενημερώνοντάς τον σχετικά.

II.24.2 Αναστολή της προθεσμίας καταβολής

II.24.2.1 Η Επιτροπή δύναται ανά πάσα στιγμή να αναστείλει την προθεσμία καταβολής που ορίζεται στα άρθρα I.4.2, I.4.3 και I.4.5 εάν ένα αίτημα καταβολής δεν μπορεί να εγκριθεί διότι:

- α) δεν πληροί τις διατάξεις της Σύμβασης·
- β) δεν έχουν προσκομιστεί τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή
- γ) υπάρχουν αμφιβολίες για την επιλεξιμότητα των δαπανών που δηλώθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις και απαιτούνται συμπληρωματικοί έλεγχοι, αξιολογήσεις, λογιστικοί έλεγχοι ή έρευνες.

II.24.2.2 Η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει στο συντονιστή *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση ενημερώνοντάς τον σχετικά με:

- α) την αναστολή και
- β) τους λόγους της αναστολής.

Η αναστολή αρχίζει να παράγει αποτελέσματα την ημέρα αποστολής της *επίσημης* γνωστοποίησης/ ενημέρωσης από την Επιτροπή.

II.24.2.3 Εάν δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις για την αναστολή της προθεσμίας καταβολής, η αναστολή αίρεται και συνεχίζεται η υπολειπόμενη προθεσμία.

Εάν η αναστολή υπερβεί τους δύο μήνες, ο συντονιστής μπορεί να υποβάλει ερώτημα στην Επιτροπή σχετικά με τη συνέχιση ή μη της αναστολής.

Εάν η προθεσμία πληρωμής έχει ανασταλεί διότι οι τεχνικές Εκθέσεις ή οι οικονομικές καταστάσεις δεν συμμορφώνονται με τις διατάξεις της Σύμβασης και η αναθεωρημένη Έκθεση ή οικονομική κατάσταση δεν έχει υποβληθεί ή έχει υποβληθεί αλλά απορρίφθηκε, η Επιτροπή μπορεί να καταγγείλει τη Σύμβαση όπως προβλέπεται στο Άρθρο II.17.3.1 στοιχείο (γ) και να μειώσει την επιχορήγηση όπως προβλέπεται στο άρθρο II.25.4.

ΆΡΘΡΟ II.25 — ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Το τελικό ποσό της επιχορήγησης εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο το Σχέδιο έχει εκτελεστεί σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης.

Το τελικό ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται από την Επιτροπή κατά τον χρόνο καταβολής του υπολοίπου. Ο υπολογισμός περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Στάδιο 1 — Εφαρμογή του ποσοστού απόδοσης των επιλέξιμων δαπανών και επιπρόσθετα της επιχορήγησης η οποία δεν συνδέεται με τις δαπάνες/κόστος και υπολογισμός της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μοναδιαίο κόστος δαπάνης, της χρηματοδοτικής συνεισφοράς βάσει ενιαίου συντελεστή και της κατ' αποκοπή συνεισφοράς.

Στάδιο 2 — Περιορισμός στο ανώτατο ποσό της επιχορήγησης

Στάδιο 3 — Μείωση βάσει του κανόνα περί μη προσπορισμού κέρδους

Στάδιο 4 — Μείωση λόγω πλημμελούς εκτέλεσης ή αθέτησης άλλων υποχρεώσεων.

II.25.1 Στάδιο 1 — Εφαρμογή του ποσοστού απόδοσης των επιλέξιμων δαπανών και επιπρόσθετα της επιχορήγησης η οποία δεν συνδέεται με τις δαπάνες/ κόστος και υπολογισμός της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μοναδιαίο κόστος δαπάνης, της χρηματοδοτικής συνεισφοράς βάσει ενιαίου συντελεστή και της κατ' αποκοπή συνεισφοράς

Το στάδιο αυτό εφαρμόζεται ως εξής:

- α) εάν, όπως προβλέπεται στο άρθρο Ι.3.2 στοιχείο (α) (i) η επιχορήγηση έχει τη μορφή απόδοσης των επιλέξιμων δαπανών που όντως πραγματοποιήθηκαν, το ποσοστό απόδοσης που προβλέπεται στο ως άνω Άρθρο εφαρμόζεται στις επιλέξιμες δαπάνες τις οποίες έχει εγκρίνει η Επιτροπή για τις αντίστοιχες κατηγορίες δαπανών και για τους δικαιούχους και τις συνδεδεμένες με αυτούς οντότητες.
- β) εάν, όπως προβλέπεται στο Άρθρο Ι.3.2 στοιχείο (α) (ii) και (v) η επιχορήγηση έχει τη μορφή επιστροφής των επιλέξιμων δαπανών συνεισφοράς ανά μοναδιαίο κόστος, συνεισφοράς βάσει ενιαίου συντελεστή ή κατ' αποκοπή συνεισφοράς, το ποσοστό αποζημίωσης που ορίζεται στο εν λόγω Άρθρο εφαρμόζεται στις επιλέξιμες δαπάνες που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή για τις αντίστοιχες κατηγορίες δαπανών για του δικαιούχους και τις συνδεδεμένες με αυτούς οντότητες.

Το ποσό της εργασίας των εθελοντών που δηλώνονται ως άμεσες επιλέξιμες δαπάνες για τους αντίστοιχους δικαιούχους και τις συνδεδεμένες οντότητες πρέπει να περιορίζεται στο ακόλουθο ποσό, όποιο από τα δύο είναι το χαμηλότερο:

- i) τη συνολική πηγή χρηματοδότησης, όπως αναφέρεται στον τελικό οικονομικό πίνακα και όπως έγινε δεκτή από την Επιτροπή, πολλαπλασιαζόμενη επί πενήντα τοις εκατό, ή
 - ii) το ποσό της εργασίας των εθελοντών που αναφέρεται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό που παρατίθεται στο Παράρτημα ΙΙ.
- γ) εάν, όπως προβλέπεται στο άρθρο Ι.3.2 στοιχείο (β), η επιχορήγηση έχει τη μορφή χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μοναδιαίο κόστος δαπάνης, το μοναδιαίο κόστος δαπάνης που ορίζεται στο εν λόγω Άρθρο πολλαπλασιάζεται με τον πραγματικό αριθμό μονάδων που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή για τους αντίστοιχους δικαιούχους και τις συνδεδεμένες με αυτούς οντότητες.
 - δ) Εάν η επιχορήγηση, όπως προβλέπεται στο Άρθρο Ι.3.2 στοιχείο (γ), έχει τη μορφή κατ' αποκοπή συνεισφοράς, η Επιτροπή εφαρμόζει το κατ' αποκοπή ποσό που καθορίζεται στο εν λόγω Άρθρο για τους αντίστοιχους δικαιούχους και τις συνδεδεμένες με αυτούς οντότητες, εάν διαπιστώσει ότι τα αντίστοιχα καθήκοντα ή μέρος του Σχεδίου εφαρμόστηκαν προσηκόντως σύμφωνα με το Παράρτημα Ι.

ε) εάν, όπως προβλέπεται στο άρθρο Ι.3.2 στοιχείο (δ), η επιχορήγηση έχει τη μορφή συνεισφοράς βάσει ενιαίου συντελεστή, ο ενιαίος συντελεστής που προβλέπεται στο εν λόγω Άρθρο εφαρμόζεται στις επιλέξιμες δαπάνες ή στη συνεισφορά που έχει εγκρίνει η Επιτροπή για τους αντίστοιχους δικαιούχους και τις συνδεδεμένες με αυτούς οντότητες.

στ) Εάν, όπως προβλέπεται στο άρθρο Ι.3.2 στοιχείο (ε), η επιχορήγηση λαμβάνει τη μορφή επιχορήγησης που δεν συνδέεται με το κόστος, η Επιτροπή εφαρμόζει το ποσό που καθορίζεται στο εν λόγω Άρθρο για τους αντίστοιχους δικαιούχους και τις συνδεδεμένες οντότητες, εάν διαπιστώσει ότι πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στο Παράρτημα Ι και τα αποτελέσματα που καθορίζονται στο Παράρτημα Ι έχουν επιτευχθεί.

Εάν το άρθρο Ι.3.2 προβλέπει συνδυασμό διαφορετικών μορφών επιχορήγησης, τα ποσά που προκύπτουν πρέπει να αθροίζονται.

II.25.2 Στάδιο 2 — Περιορισμός στο ανώτατο ποσό της επιχορήγησης

Το συνολικό ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους από την Επιτροπή δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης.

Εάν το ποσό που προκύπτει από το στάδιο 1 είναι υψηλότερο από το εν λόγω ανώτατο ποσό, το τελικό ποσό της επιχορήγησης θα περιορίζεται στο ανώτατο ποσό.

Εάν η εργασία των εθελοντών δηλωθεί ως μέρος των άμεσων επιλέξιμων δαπανών, το τελικό ποσό της επιχορήγησης περιορίζεται στο ποσό των συνολικών επιλέξιμων δαπανών και συνεισφορών που έχει εγκρίνει η Επιτροπή, μείον το ποσό της εργασίας των εθελοντών που ενέκρινε η Επιτροπή.

II.25.3 Στάδιο 3 — Απομείωση βάσει του κανόνα περί μη προσπορισμού κέρδους

Η επιχορήγηση δεν επιτρέπεται να προσπορίζει κέρδος στους δικαιούχους, εκτός εάν προβλέπεται άλλως στους Ειδικούς Όρους.

Το κέρδος πρέπει να υπολογίζεται ως εξής:

(α) να υπολογιστεί το πλεόνασμα των συνολικών εσόδων του Σχεδίου, επί του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών του Σχεδίου, ως εξής:

{έσοδα του Σχεδίου

μείον

τις οριστικοποιημένες συνολικά επιλέξιμες δαπάνες και τις συνεισφορές που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή, οι οποίες αντιστοιχούν στα ποσά που καθορίζονται σύμφωνα με το Άρθρο II.25.1

Στάδιο 1}

Τα έσοδα του Σχεδίου υπολογίζονται ως εξής:

{τα έσοδα που παράγονται από το Σχέδιο για τους δικαιούχους και τις συνδεδεμένες με αυτούς οντότητες εκτός των μη κερδοσκοπικών οργανισμών

συν

το ποσό που προκύπτει από τα Στάδια 1 και 2}

Τα έσοδα που προκύπτουν από το Σχέδιο είναι τα οριστικοποιημένα έσοδα που δημιουργούνται, δηλώνονται ή επιβεβαιώνονται για τους δικαιούχους και τις συνδεδεμένες με αυτούς οντότητες, πλην των μη κερδοσκοπικών οργανισμών, κατά την ημερομηνία κατά την οποία καταρτίζεται από τον συντονιστή η αίτηση καταβολής του υπολοίπου.

Οι χρηματοδοτικές συνεισφορές σε είδος και σε χρήμα από τρίτα μέρη δεν θεωρούνται έσοδα.

(β) Εάν το ποσό που υπολογίζεται σύμφωνα με το στοιχείο (α) είναι θετικό, το ποσό αυτό θα αφαιρεθεί από το ποσό που υπολογίζεται σύμφωνα με τα στάδια 1 και 2 σε σχέση με το τελικό ποσοστό αποζημίωσης των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών του Σχεδίου που ενέκρινε η Επιτροπή για τις κατηγορίες δαπανών που αναφέρονται στο Άρθρο Ι.3.2 στοιχείο(α) περίπτωση (i).

II.25.4 Στάδιο 4 — Απομείωση λόγω πλημμελούς εκτέλεσης ή αθέτησης άλλων υποχρεώσεων

Η Επιτροπή μπορεί να απομειώσει το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης εάν το Σχέδιο δεν έχει εκτελεστεί προσηκόντως όπως περιγράφεται στο Παράρτημα II (λ.χ. ήτοι εάν δεν έχει εκτελεστεί ή έχει εκτελεστεί πλημμελώς, εν μέρει ή καθυστερημένα) ή σε περίπτωση αθέτησης άλλης υποχρέωσης στο πλαίσιο της Σύμβασης.

Το ποσό της απομείωσης θα είναι ανάλογο με τον βαθμό πλημμελούς εκτέλεσης του Σχεδίου ή με τη σοβαρότητα της αθέτησης.

Πριν προχωρήσει στη απομείωση της επιχορήγησης, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει επίσημη γνωστοποίηση / ενημέρωση στο συντονιστή:

α) ενημερώνοντάς τον σχετικά με:

- (i) την πρόθεσή της να μειώσει το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης·
- (ii) το ποσό κατά το οποίο σκοπεύει να απομειώσει την επιχορήγηση·
- (iii) τους λόγους της απομείωσης, και

β) καλώντας τον να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της επίσημης γνωστοποίησης/ ενημέρωσης.

Εάν η Επιτροπή δεν λάβει παρατηρήσεις ή αποφασίσει να προβεί στην απομείωση παρά τις παρατηρήσεις που έλαβε, θα αποστείλει επίσημη γνωστοποίηση ενημερώνοντας το συντονιστή σχετικά με την απόφασή της.

Εάν η επιχορήγηση απομειωθεί η Επιτροπή πρέπει να υπολογίσει το μειωμένο ποσό της επιχορήγησης αφαιρώντας το ποσό της απομείωσης (το οποίο υπολογίζεται κατ' αναλογία προς την πλημμελή εκτέλεση του Σχεδίου ή τη σοβαρότητα της αθέτησης υποχρεώσεων) από το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης.

Το τελικό ποσό της επιχορήγησης θα είναι το χαμηλότερο από τα ακόλουθα δύο:

- α) το ποσό που προκύπτει από τα στάδια 1 έως 3, ή
- β) το μειωμένο ποσό επιχορήγησης μετά το στάδιο 4.

ΆΡΘΡΟ II.26 — ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΠΟΣΩΝ

II.26.1 Ανάκτηση

Στις περιπτώσεις ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης, ο συντονιστής πρέπει να επιστρέψει στην Επιτροπή το συγκεκριμένο ποσό, ακόμη και αν δεν ήταν ο τελικός δικαιούχος του οφειλόμενου ποσού.

II.26.2 Διαδικασία ανάκτησης μετά την καταβολή του υπολοίπου

Εάν ένα ποσό πρέπει να ανακτηθεί όπως προβλέπεται στα άρθρα II.27.6, II.27.7 και II.27.8, ο δικαιούχος τον οποίο αφορούν ο λογιστικός έλεγχος ή τα πορίσματα της OLAF πρέπει να επιστρέψει στην Επιτροπή το σχετικό ποσό. Όταν τα πορίσματα του λογιστικού ελέγχου δεν αφορούν συγκεκριμένο δικαιούχο (ή συνδεδεμένες με αυτόν οντότητες), ο συντονιστής πρέπει να επιστρέψει στην Επιτροπή το σχετικό ποσό, ακόμη και αν δεν ήταν ο τελικός δικαιούχος του οφειλόμενου ποσού.

Κάθε δικαιούχος είναι υπεύθυνος για την επιστροφή τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού από την Επιτροπή ως συνεισφορά για δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από τις συνδεδεμένες με αυτόν οντότητες.

II.26.3 Διαδικασία ανάκτησης

Πριν από την ανάκτηση, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στον δικαιούχο:

- α) ενημερώνοντάς τον σχετικά με την πρόθεσή της να ανακτήσει το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό·
- β) προσδιορίζοντας το οφειλόμενο ποσό και τους λόγους ανάκτησης· και
- γ) καλώντας τον δικαιούχο να υποβάλει τυχόν παρατηρήσεις εντός καθορισμένης περιόδου.

Εάν δεν υποβληθούν παρατηρήσεις ή εάν, παρά την υποβολή παρατηρήσεων από τον δικαιούχο, η Επιτροπή αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία ανάκτησης, η Επιτροπή πρέπει να επιβεβαιώσει την ανάκτηση αποστέλλοντας *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στον δικαιούχο με τη μορφή επίσημου χρεωστικού σημειώματος, στο οποίο διευκρινίζονται οι όροι και η ημερομηνία πληρωμής.

Εάν η καταβολή δεν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται στο χρεωστικό σημείωμα, η Επιτροπή θα ανακτήσει το οφειλόμενο ποσό:

- α) συμψηφίζοντάς το, χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του δικαιούχου, με τυχόν οφειλόμενα ποσά στον δικαιούχο από την Επιτροπή ή από εκτελεστικό Οργανισμό (από τον προϋπολογισμό της Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας (Ευρατόμ)) (εφεξής «συμψηφισμός»).

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για τη διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε συμψηφισμό πριν από την καθορισμένη προθεσμία.

Προσφυγή κατά του συμψηφισμού μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το Άρθρο 263 της ΣΛΕΕ.

- β) με κατάπτωση της οικονομικής εγγύησης, εφόσον προβλέπεται σύμφωνα με το Άρθρο Ι.4.2 (εφεξής «κατάπτωση της οικονομικής εγγύησης»).
- γ) θεωρώντας τους δικαιούχους αλληλεγγύως και εις ολόκληρον υπεύθυνους έως το καθορισμένο ανώτατο ύψος συνεισφοράς της ΕΕ, για κάθε δικαιούχο, στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό.
- δ) αρχίζοντας δικαστική διαδικασία όπως προβλέπεται στο Άρθρο ΙΙ.18.2 ή στους Ειδικούς Όρους ή εκδίδοντας εκτελεστή απόφαση όπως προβλέπεται στο Άρθρο ΙΙ.18.3.

ΙΙ.26.3 Τόκοι υπερημερίας

Εάν η καταβολή δεν πραγματοποιηθεί εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο χρεωστικό σημείωμα, το προς ανάκτηση ποσό προσαυξάνεται με τόκους υπερημερίας βάσει του επιτοκίου που ορίζεται στο Άρθρο Ι.4.14 από την επομένη της ημερομηνίας λήξης της καθορισμένης προθεσμίας στο χρεωστικό σημείωμα για την καταβολή συμπεριλαμβανομένης και της ημερομηνίας είσπραξης του συνόλου του οφειλόμενου ποσού.

Τυχόν μερική καταβολή πιστώνεται πρώτα έναντι των εξόδων και τόκων υπερημερίας και κατόπιν έναντι του κεφαλαίου της οφειλής.

ΙΙ.26.4 Τραπεζικά έξοδα

Τα τραπεζικά έξοδα που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία ανάκτησης βαρύνουν τον δικαιούχο, εκτός εάν εφαρμόζεται η Οδηγία 2007/64/ΕΚ⁴.

ΆΡΘΡΟ ΙΙ.27 — ΑΠΛΟΪΉ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

ΙΙ.27.1 Διαχειριστικοί/Τεχνικοί και οικονομικοί έλεγχοι, λογιστικοί έλεγχοι, ενδιάμεσες και τελικές επιθεωρήσεις (αξιολογήσεις)

Η Επιτροπή δύναται, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Σχεδίου, ή κατόπιν αυτής, να διενεργεί διαχειριστικούς, οικονομικούς και λογιστικούς ελέγχους προκειμένου να επιβεβαιώσει ότι οι δικαιούχοι εκτελούν δεόντως το Σχέδιο και συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που υπέχουν στο πλαίσιο του Σύμβασης. Δύναται επίσης να ελέγχει τις εκ νόμου προβλεπόμενες εγγραφές που τηρεί ο δικαιούχος για τον σκοπό του περιοδικής αξιολόγησης των κατ' αποκοπή ποσών, των ποσών χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μοναδιαίο κόστους δαπάνης ή των ποσών με βάση ενιαίο συντελεστή.

⁴ Οδηγία 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των Οδηγιών 97/7/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ, 2005/60/ΕΚ και 2006/48/ΕΚ και την κατάργηση της Οδηγίας 97/5/ΕΚ.

Οι πληροφορίες και τα έγγραφα που παρέχονται στο πλαίσιο των απλών ή λογιστικών ελέγχων πρέπει να αντιμετωπίζονται ως εμπιστευτικά.

Επιπροσθέτως, η Επιτροπή δύναται να διενεργεί ενδιάμεσες ή τελικές αξιολογήσεις του αντίκτυπου του Σχεδίου σε σχέση με τον σκοπό του οικείου Προγράμματος της Ένωσης.

Οι απλοί ή λογιστικοί έλεγχοι και οι επιθεωρήσεις της Επιτροπής δύναται να διενεργούνται είτε απευθείας από το προσωπικό της, είτε από οποιονδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο εξωτερικό φορέα να το πράξει εξ ονόματός της.

Η Επιτροπή μπορεί να διενεργεί τέτοιου είδους απλούς ή λογιστικούς ελέγχους και επιθεωρήσεις κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης και για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία αποπληρωμής του υπολοίπου. Η περίοδος αυτή μειώνεται σε τρία έτη εάν το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τα 60.000,00 EUR.

Οι διαδικασίες απλού ή λογιστικού ελέγχου ή επιθεώρησης θεωρείται ότι αρχίζουν κατά την ημερομηνία λήψης της επιστολής της Επιτροπής με την οποία αναγγέλλονται.

Εάν ο έλεγχος διεξάγεται σε συνδεδεμένη οντότητα, ο αντίστοιχος δικαιούχος πρέπει να ενημερώσει την εν λόγω συνδεδεμένη οντότητα.

II.27.2 Υποχρέωση διατήρησης εγγράφων

Οι δικαιούχοι πρέπει να διατηρούν όλα τα πρωτότυπα έγγραφα, ιδίως λογιστικά και φορολογικά αρχεία, αποθηκευμένα σε κάθε κατάλληλο μέσο, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών πρωτοτύπων, εφόσον αυτό επιτρέπεται από την οικεία εθνική νομοθεσία και υπό τις προϋποθέσεις που αυτή προβλέπει, για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία καταβολής του υπολοίπου.

Η περίοδος διατήρησης των εγγράφων μειώνεται σε τρία έτη εάν το ανώτατο ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τα 60.000,00 EUR.

Οι περίοδοι που ορίζονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο παρατείνονται σε περίπτωση εκκρεμών λογιστικών ελέγχων, προσφυγών, δικαστικής διαμάχης ή προβολής αξιώσεων σχετικά με την επιχορήγηση, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο II.27.7. Στις περιπτώσεις αυτές, ο δικαιούχος πρέπει να διατηρεί τα έγγραφα μέχρι την περάτωση τέτοιου είδους λογιστικών ελέγχων, προσφυγών, δικαστικής διαμάχης ή προβολής αξιώσεων.

II.27.3 Υποχρέωση παροχής πληροφοριών

Εάν η διενέργεια απλού ή λογιστικού ελέγχου ή αξιολόγησης ξεκινήσει πριν από την καταβολή του υπολοίπου, ο συντονιστής πρέπει να παρέχει κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή, που ζητεί η Επιτροπή ή άλλος εξουσιοδοτημένος από αυτήν εξωτερικός φορέας. Κατά περίπτωση, η Επιτροπή δύναται να ζητήσει από δικαιούχο να της παρέχει απευθείας τέτοιου είδους πληροφορίες.

Σε περίπτωση κίνησης διαδικασίας λογιστικού ή άλλου ελέγχου μετά την καταβολή του υπολοίπου, οι πληροφορίες που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο πρέπει να παρασχεθούν από τον οικείο δικαιούχο.

Εάν ο δικαιούχος δεν συμμορφωθεί με την υποχρέωση που ορίζεται στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο, η Επιτροπή δύναται να θεωρήσει:

- α) ως μη επιλέξιμη οποιαδήποτε δαπάνη η οποία δεν τεκμηριώνεται επαρκώς από τις πληροφορίες που παρείχε ο δικαιούχος·
- β) ως μη οφειλόμενη οποιαδήποτε χρηματοδοτική συνεισφορά ανά μοναδιαίο κόστος, συνεισφορά κατ' αποκοπή ποσού ή συνεισφορά βάσει ενιαίου συντελεστή η οποία δεν τεκμηριώνεται επαρκώς από τις πληροφορίες που παρείχε ο δικαιούχος.

II.27.4 Επιτόπιες επισκέψεις

Κατά τη διάρκεια επιτόπιας επίσκεψης, οι δικαιούχοι πρέπει να επιτρέπουν στο προσωπικό της Επιτροπής και σε εξουσιοδοτημένο από αυτήν εξωτερικό προσωπικό την πρόσβαση στους χώρους και στις εγκαταστάσεις τους όπου εκτελείται ή εκτελέστηκε το Σχέδιο, καθώς και σε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή.

Οι δικαιούχοι πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες είναι άμεσα διαθέσιμες κατά τον χρόνο της επιτόπιας επίσκεψης και ότι οι αιτούμενες πληροφορίες διαβιβάζονται σε κατάλληλη μορφή.

Εάν ο δικαιούχος αρνηθεί να παράσχει πρόσβαση στους χώρους, στις εγκαταστάσεις και στις πληροφορίες όπως απαιτείται σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο, η Επιτροπή δύναται να θεωρήσει:

- α) ως μη επιλέξιμη οποιαδήποτε δαπάνη η οποία δεν τεκμηριώνεται επαρκώς από τις πληροφορίες που παρείχε ο δικαιούχος·
- β) ως μη οφειλόμενη οποιαδήποτε μοναδιαία συνεισφορά, συνεισφορά κατ' αποκοπή ποσού ή συνεισφορά βάσει ενιαίου συντελεστή η οποία δεν τεκμηριώνεται επαρκώς από τις πληροφορίες που παρείχε ο δικαιούχος.

II.27.5 Διαδικασία λογιστικού ελέγχου κατ' αντιπαράθεση

Με βάση τα πορίσματα του λογιστικού ελέγχου, πρέπει να συντάσσεται προσωρινή Έκθεση (εφεξής «σχέδιο Έκθεσης λογιστικού ελέγχου»). Η εν λόγω Έκθεση πρέπει να αποστέλλεται από την Επιτροπή ή από τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό της στον οικείο δικαιούχο, ο οποίος πρέπει να υποβάλει παρατηρήσεις εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της Έκθεσης. Η Τελική Έκθεση (εφεξής «τελική Έκθεση λογιστικού ελέγχου») πρέπει να αποστέλλεται στον οικείο δικαιούχο εντός 60 ημερολογιακών ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής παρατηρήσεων.

II.27.6 Συνέπειες των πορισμάτων των λογιστικών ελέγχων

Με βάση τα πορίσματα του τελικού λογιστικού ελέγχου, η Επιτροπή δύναται να λάβει τα μέτρα που θεωρεί αναγκαία, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης, του συνόλου ή μέρους των καταβολών στις οποίες προβαίνει, σύμφωνα με το Άρθρο II.26.

Εάν τα πορίσματα του τελικού λογιστικού ελέγχου γίνουν γνωστά μετά την αποπληρωμή, το προς ανάκτηση ποσό αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του αναθεωρημένου τελικού ποσού της

επιχορήγησης, όπως προσδιορίζεται σύμφωνα με το Άρθρο II.25, και του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στους δικαιούχους βάσει της Σύμβασης για την εκτέλεση του *Σχεδίου*.

II.27.7 Διόρθωση συστηματικών ή επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων, παρατυπιών, απάτης ή αθέτησης υποχρεώσεων

II.27.7.1 Η Επιτροπή δύναται να επεκτείνει στην παρούσα επιχορήγηση πορίσματα λογιστικών ελέγχων από άλλες επιχορηγήσεις εάν:

- α) διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος έχει διαπράξει συστηματικά ή επανειλημμένα σφάλματα, *παρατυπίες*, *απάτη* ή αθέτηση υποχρεώσεων στο πλαίσιο άλλων επιχορηγήσεων από την ΕΕ ή την Ευρατόμ, οι οποίες έχουν χορηγηθεί υπό ανάλογους όρους και τα εν λόγω σφάλματα, οι *παρατυπίες*, η *απάτη* ή η αθέτηση έχουν ουσιώδη επίδραση στην εν λόγω επιχορήγηση και
- β) τα πορίσματα του τελικού λογιστικού ελέγχου αποστέλλονται στον δικαιούχο μέσω επίσημης γνωστοποίησης/ ενημερώσεις, μαζί με κατάλογο των επιχορηγήσεων που επηρεάζονται από τα πορίσματα εντός της περιόδου που αναφέρεται στο Άρθρο II.27.1.

Η επέκταση των πορισμάτων μπορεί να οδηγήσει σε:

- α) απόρριψη δαπανών ως μη επιλέξιμων·
- β) απομείωση της επιχορήγησης όπως προβλέπεται στο άρθρο II.25.4·
- γ) ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών όπως προβλέπεται στο άρθρο II.26·
- δ) αναστολή πληρωμών όπως προβλέπεται στο άρθρο II.24.1·
- ε) αναστολή της εκτέλεσης του *Σχεδίου* όπως προβλέπεται στο άρθρο II.16.2·
- στ) καταγγελία όπως προβλέπεται στο άρθρο II.17.3.

II.27.7.2 Η Επιτροπή πρέπει να αποστέλλει *επίσημη* γνωστοποίηση στον οικείο δικαιούχο ενημερώνοντάς τον σχετικά με τα συστηματικές ή επαναλαμβανόμενες παρατυπίες, απάτες, ή αθέτηση υποχρεώσεων και την πρόθεσή της να επεκτείνει τα πορίσματα του λογιστικού ελέγχου, μαζί με τον κατάλογο των επιχορηγήσεων που επηρεάζονται.

- α) Εάν τα πορίσματα αφορούν την επιλεξιμότητα δαπανών, η διαδικασία είναι η εξής:

Βήμα 1 — Η *επίσημη* γνωστοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει:

- (i) πρόσκληση υποβολής παρατηρήσεων σχετικά με τον κατάλογο των επιχορηγήσεων που επηρεάζονται από τα πορίσματα·
- (ii) αίτημα υποβολής αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων για όλες τις επιχορηγήσεις που επηρεάζονται·
- (iii) εφόσον είναι δυνατό, το ποσοστό διόρθωσης για την μείωση μετά την επέκταση που έχει ορίσει η Επιτροπή για τον υπολογισμό των ποσών που πρόκειται να απορριφθούν βάσει των συστηματικών ή επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων, *παρατυπιών*, *απάτης* ή αθέτησης υποχρεώσεων, εάν ο δικαιούχος:

- θεωρεί ότι η υποβολή αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων δεν είναι δυνατή ή πρακτικά εφικτή ή

- δεν υποβάλει αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις.

Βήμα 2 — Ο δικαιούχος έχει προθεσμία 60 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της *επίσημης* γνωστοποίησης/ ενημέρωσης για να υποβάλει παρατηρήσεις και αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις ή να προτείνει δεόντως τεκμηριωμένη εναλλακτική μέθοδο διόρθωσης. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί από την Επιτροπή σε αρκούντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.

Βήμα 3 — Εάν ο δικαιούχος υποβάλει αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις στις οποίες λαμβάνονται υπόψη τα πορίσματα, η Επιτροπή θα καθορίσει το ποσό που θα διορθωθεί βάσει των εν λόγω αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων.

Εάν ο δικαιούχος προτείνει εναλλακτική μέθοδο διόρθωσης και η Επιτροπή την αποδεχθεί, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον:

- (i) ότι αποδέχεται την εναλλακτική μέθοδο·
- (ii) σχετικά με τις αναθεωρημένες επιλέξιμες δαπάνες που καθορίζονται με την εφαρμογή της προτεινόμενης μεθόδου.

Διαφορετικά, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον:

- (i) ότι δεν αποδέχεται τις παρατηρήσεις ή την προτεινόμενη εναλλακτική μέθοδο·
- (ii) σχετικά με τις αναθεωρημένες επιλέξιμες δαπάνες που καθορίστηκαν με την εφαρμογή της μεθόδου επέκτασης που είχε κοινοποιηθεί αρχικά στον δικαιούχο.

Εάν τα συστηματικά ή επαναλαμβανόμενα σφάλματα, οι *παρατυπίες*, η *απάτη* ή η αθέτηση υποχρεώσεων διαπιστωθούν μετά την αποπληρωμή, το προς ανάκτηση ποσό αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ:

- (i) του αναθεωρημένου τελικού ποσού της επιχορήγησης, το οποίο καθορίζεται σύμφωνα με το Άρθρο II.25 βάσει των αναθεωρημένων επιλέξιμων δαπανών που δηλώνονται από τον δικαιούχο και εγκρίνονται από την Επιτροπή ή βάσει των αναθεωρημένων επιλέξιμων δαπανών μετά την επέκταση και
- (ii) του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στον δικαιούχο βάσει της Σύμβασης για την εκτέλεση του *Σχεδίου*.

β) Εάν τα πορίσματα αφορούν πλημμελή εκτέλεση ή αθέτηση άλλων υποχρεώσεων, η διαδικασία έχει ως εξής:

Βήμα 1 — Η *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση πρέπει να περιλαμβάνει:

- (i) πρόσκληση προς τον δικαιούχο να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με τον κατάλογο των επιχορηγήσεων που επηρεάζονται από τα πορίσματα και
- (ii) τον ενιαίο συντελεστή διόρθωσης τον οποίο η Επιτροπή σκοπεύει να εφαρμόσει στο *ανώτατο ποσό της επιχορήγησης* ή σε μέρος αυτής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

Βήμα 2 — Ο δικαιούχος έχει προθεσμία 60 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της *επίσημης* γνωστοποίησης/ ενημέρωσης για να υποβάλει παρατηρήσεις ή να προτείνει δεόντως τεκμηριωμένο εναλλακτικό ενιαίο συντελεστή.

Βήμα 3 — Εάν η Επιτροπή αποδεχθεί τον εναλλακτικό ενιαίο συντελεστή που προτείνεται από τον οικείο δικαιούχο, πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στον δικαιούχο ενημερώνοντάς τον:

- (i) ότι αποδέχεται τον εναλλακτικό ενιαίο συντελεστή·
- (ii) σχετικά με το διορθωμένο ποσό επιχορήγησης που προκύπτει με την εφαρμογή του εν λόγω ενιαίου συντελεστή.

Διαφορετικά, η Επιτροπή πρέπει να αποστείλει *επίσημη* γνωστοποίηση/ ενημέρωση στον οικείο δικαιούχο ενημερώνοντάς τον:

- (i) ότι δεν αποδέχεται τις παρατηρήσεις ή τον προτεινόμενο εναλλακτικό ενιαίο συντελεστή·
- (ii) σχετικά με το διορθωμένο ποσό επιχορήγησης που προκύπτει με την εφαρμογή του ενιαίου συντελεστή που είχε κοινοποιηθεί αρχικά στον δικαιούχο.

Εάν τα συστηματικά ή επαναλαμβανόμενα σφάλματα, οι *παρατυπίες*, η *απάτη* ή η αθέτηση υποχρεώσεων διαπιστωθούν μετά την αποπληρωμή, το προς ανάκτηση ποσό αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ:

- (i) του αναθεωρημένου τελικού ποσού της επιχορήγησης μετά τη διόρθωση βάσει του ενιαίου συντελεστή και
- (ii) του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στο δικαιούχο βάσει της Σύμβασης για την εκτέλεση του *Σχεδίου*.

II.27.8 Δικαιώματα της OLAF

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) έχει τα ίδια δικαιώματα με την Επιτροπή, και ειδικότερα το δικαίωμα πρόσβασης, για τον σκοπό της διεξαγωγής ελέγχων και επιθεωρήσεων.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96⁵ και τον Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013⁶, η OLAF δύναται επίσης να διεξάγει επιτόπιους ελέγχους και επιθεωρήσεις σύμφωνα με τις διαδικασίες που θεσπίζονται από το ενωσιακό δίκαιο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης από *απάτες* και λοιπές *παρατυπίες*.

Κατά περίπτωση, τα πορίσματα της OLAF ενδέχεται να οδηγήσουν την Επιτροπή να ανακτήσει ποσά από το δικαιούχο.

⁵ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες.

⁶ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

Επιπλέον, τα πορίσματα που προκύπτουν από έρευνα της OLAF δύνανται να επισύρουν ποινική δίωξη δυνάμει του εθνικού δικαίου.

II.27.9 Δικαιώματα του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνέδριου και του Γραφείου του Ευρωπαίου Εισαγγελέα (EPPO)

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και το Γραφείο του Ευρωπαίου Εισαγγελέα που συστάθηκε με τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΕ) 2017/1939 («the EPPO») έχουν τα ίδια δικαιώματα με την Επιτροπή και ειδικότερα το δικαίωμα πρόσβασης, με σκοπό τη διεξαγωγή οικονομικών, διαχειριστικών και λογιστικών ελέγχων και ερευνών.